

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)**

dokonanej w dniach 12- 13 stycznia 2018

na kierunku „gospodarka przestrzenna”

prowadzonym

na Wydziale Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej

Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	13
Dobre praktyki	14
Zalecenia	14
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	14
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	14
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	22
Dobre praktyki	22
Zalecenia	22
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	23
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	23
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	28
Dobre praktyki	29
Zalecenia	29
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	29
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	29
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	31
Dobre praktyki	32
Zalecenia	32
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	32
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	32
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	33
Dobre praktyki	34
Zalecenia	34
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	34
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	34
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	35

Dobre praktyki	35
Zalecenia	35
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	35
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	35
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	38
Dobre praktyki	39
Zalecenia	39
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	39
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	39
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	42
Dobre praktyki	43
Zalecenia	43
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	43
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: **prof. dr hab. Anita Franczak, członek PKA**

Członkowie:

- 1. prof. dr hab. Danuta Strahl - ekspert PKA**
- 2. prof. dr hab. Krzysztof Pulikowski - członek PKA**
- 3. mgr Agnieszka Socha-Woźniak - ekspert ds. postępowania oceniającego**
- 4. mgr Andrzej Burs - ekspert ds. pracodawców**
- 5. Wojciech Kielbasiński - ekspert ds. studenckich**

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „gospodarka przestrzenna” prowadzonym na Wydziale Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu przeprowadzona została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2017/2018. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku studiów. Poprzednia wizytacja na kierunku „gospodarka przestrzenna” przeprowadzona była w roku akademickim 2011/2012 – kierunek ten otrzymał wówczas ocenę pozytywną wyrażoną Uchwałą Nr 72/2012 Prezydium PKA z dnia 22 marca 2012 r.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków Zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	gospodarka przestrzenna
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I i II stopnia
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszary nauk: - rolniczych, leśnych i weterynaryjnych (I st.- 51 pkt ECTS, II st. – 80 pkt. ECTS); - społecznych (I st.- 30 pkt ECTS, II st. – 10 pkt. ECTS); - technicznych (I st.- 19 pkt ECTS, II st. – 10 pkt. ECTS)
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedziny nauk i dyscypliny naukowe: - rolniczych (dyscyplina naukowa ochrona i kształtowanie środowiska); - ekonomicznych (dyscypliny naukowe: ekonomia, nauki o zarządzaniu - I st.; ekonomia- II st.) - technicznych (dyscypliny naukowe: inżynieria środowiska, architektura i urbanistyka, geodezja i kartografia, budownictwo - I st.; budownictwo, inżynieria środowiska - II st.)
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	studia I st. - 7 semestrów, studia II st. – 3 semestry
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	brak
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Inżynier / magister
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	I st. – 18?, II st. 16?
Liczba studentów kierunku	stacjonarne I st. – 107, II st.- 83 niestacjonarne I st. – 39, II st.- 23
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych	<u>stacjonarne</u> I st. – 2829 h (w tym 377 konsultacji), II st. –1595 h (w tym 635 konsultacji) <u>niestacjonarne</u> I st. – 1730 h (w tym 182 h konsultacji), II st. – 948 h (w tym 401 h konsultacji)

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	w pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	w pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	w pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	w pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	wyróżniająca
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	w pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	zadowalająca

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1. Koncepcja kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna wpisuje się w misję Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, który określa jako swój zasadniczy cel prowadzenie badań naukowych oraz kształcenie specjalistów odpowiadających potrzebom innowacyjnej gospodarki. Koncepcja i program kształcenia ocenianego kierunku nawiązują do tego zamierzenia uwzględniając, w celu przygotowania specjalistów z zakresu gospodarki przestrzennej, zarówno potrzeby współczesnej gospodarki, jak i rozwój dyscyplin naukowych, z których kierunek się wywodzi, poprzez integrację procesu kształcenia z szeroko prowadzonymi badaniami naukowymi. Stąd też, koncepcja kształcenia zakłada kształcenie zarówno na poziomie studiów I jak i II stopnia, co pozwala z jednej strony na przygotowanie na studiach I stopnia inżynierów – specjalistów z zakresu gospodarki przestrzennej z odpowiednimi kwalifikacjami odpowiadającymi wymogom planistycznego i projektowego środowiska pracy w zakresie gospodarki przestrzennej, a z drugiej strony na studiach II stopnia - wykwalifikowanych specjalistów z umiejętnościami analitycznymi i badawczymi, odpowiadającym wymogom gospodarki opartej na wiedzy. Koncepcja zakłada ogólnoakademicki profil kształcenia oferujący wiedzę opartą o szerokie podstawy obejmujące trzy obszary kształcenia: nauk społecznych, nauk technicznych jak i nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, opartą na światowym dorobku naukowym takich dyscyplin jak ochrona i kształtowanie środowiska, nauki o zarządzaniu, inżynieria środowiska, a także efektach prac badawczych własnej kadry związanej z kierunkiem gospodarka przestrzenna. Koncepcja kształcenia uwzględnia w szczególności oferowanie wiedzy i umiejętności z zakresu planowania przestrzennego, zarządzania ryzykiem w planowaniu przestrzennym, gospodarki zasobami, gospodarki lokalnej i regionalnej oraz wykorzystania współczesnych metod analitycznych i badawczych opartych na technologiach IT do przetwarzania i analizowania danych przestrzennych, narzędzi geodezyjnych GIS oraz współczesnych technik pomiarowych. Założenia te wzmacnia polityka jakości, która jest realizowana poprzez wdrożony wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Koncepcja kształcenia realizuje cele strategiczne Wydziału Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej (WISGP), w tym w szczególności określone dla procesu dydaktycznego a dotyczące współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, jakości kształcenia i pozyskiwania kandydatów dobrze przygotowanych do studiów. Spotkanie Zespołu Oceniającego z przedstawicielami pracodawców pozwala uznać, iż współpraca ta jest bardzo efektywna zarówno w zakresie konsultacji koncepcji, jak i programu kształcenia, udziału pracodawców w projektowaniu programu kształcenia, jak i organizacji praktyk zawodowych. Na podkreślenie zasługuje współpraca z gminami wielkopolskimi, w tym gminą Kórnik, która tradycyjnie organizuje wystawę prac projektowych studentów

kierunku gospodarka przestrzenna i umożliwia ich wdrażanie. W opiniach wyrażanych przez uczestników spotkania podkreślano bardzo dobre przygotowanie absolwentów kierunku do rynku pracy, w szczególności w zakresie potrzeb samorządów terytorialnych, jak i z uwagi na szerokie podstawy kształcenia obejmujące nauki społeczne, techniczne, przyrodnicze, rolnicze. Koncepcja kształcenia, w tym program studiów oparty jest przede wszystkim na standardach kształcenia, które obowiązywały do roku 2012, jak i na wykorzystywaniu doświadczeń polskich uczelni kształcących na tym kierunku. Trzeba jednak podkreślić, iż uwzględniono również własne doświadczenia. Wydział w roku 2010 zorganizował dwie konferencje naukowe poświęcone dyskusji nad programem kształcenia, w której brało udział zarówno środowisko naukowe, jak i środowisko praktyków reprezentujących samorządy terytorialne oraz Stowarzyszenia Rzeczników Majątkowych. Kierunek prowadzony jest przy współpracy Wydziału Ekonomiczno-Społecznego, co pozwala rozwijać w szczególności moduły odnoszące się do dyscyplin nauki o zarządzaniu i ekonomia, a więc dotyczące gospodarki lokalnej i regionalnej. Koncepcję wyróżnia, na tle innych uczelni prowadzących ten kierunek, orientacja kształcenia na obszary wiejskie jako kluczowe obszary współczesnego krajobrazu kraju. Celem takiej orientacji jest przygotowanie specjalistów z zakresu rozwoju obszarów wiejskich, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju i poszanowaniem środowiska naturalnego oraz prowadzenie badań naukowych obejmujących integrację obszarów wiejskich z rozwojem ośrodków regionalnych. Proces umiędzynarodowienia kształcenia w koncepcji kształcenia jest widoczny nieco skromniej, ale ma wyznaczone perspektywy rozwoju, bo uwzględnia udział kadry jak i studentów w projektach międzynarodowych realizowanych na Wydziale, jak i w wymianie międzynarodowej.

1.2. Problematyka badawcza realizowana na Wydziale dotyczy przede wszystkim dyscyplin, do których odnoszą się kierunkowe efekty kształcenia, tj. dyscypliny ochrona i kształtowanie środowiska (dziedzina nauk rolniczych) oraz dwóch dyscyplin z dziedziny nauk technicznych – inżynierii środowiska i budownictwa. Efekty kształcenia również odnoszą się do obszaru nauk społecznych – dyscypliny ekonomia i nauki o zarządzaniu. Badania z tego obszaru prowadzą pracownicy Wydziału Ekonomiczno-Społecznego zaangażowani w proces kształcenia, w tym w minimum kadrowe na kierunku gospodarka przestrzenna.

Badania naukowe związane z kierunkiem gospodarka przestrzenna prowadzone na Wydziale Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej oraz współpracującym w zakresie ocenianego kierunku Wydziale Ekonomiczno-Społecznym mają różnorodny i zarazem kompleksowy charakter, gdyż dotyczą trzech obszarów wiedzy: nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, nauk społecznych i technicznych, a w ich ramach zróżnicowanej problemowo tematyki badawczej. W szczególności dotyczą między innymi planowania przestrzennego, racjonalnego gospodarowania zasobami, zrównoważonego rozwoju terytorialnego, w tym w szczególności rozwoju obszarów wiejskich. Ważnym uzupełnieniem tego zakresu badawczego są badania pracowników Wydziału Ekonomiczno-Społecznego dotyczące analizy i identyfikacji czynników rozwoju terytorialnego regionalnego i lokalnego w odniesieniu do konkurencyjności regionów i rozwoju obszarów wiejskich, ekonomii rolnej i środowiskowej z elementami bioekonomii, wpływu polityki gospodarczej UE oraz polityki strukturalnej i regionalnej na sektor rolny i obszary wiejskie oraz zachodzące w nich przemiany strukturalne, turystyki i agroturystyki. Szerokie spektrum tematyczne badań pozwala na realizację wszystkich zakładanych efektów kształcenia, jak również na osiągnięcie przez studentów

pogłębianej i zaawansowanej wiedzy w dyscyplinach stanowiących podstawę programową kierunku gospodarka przestrzenna na obu stopniach kształcenia.

W latach 2013-2016 na Wydziale realizowano 24 projekty badawcze, w tym tematyki związanej z gospodarką przestrzenną dotyczyły 4 projekty: *Wartość środowiska a gotowość społeczeństwa do zapłacenia za to dobro* (2011/03/B/HS4/06 - 031 – NCN), *Obszary podmiejskie jako kluczowe wyzwanie w zintegrowanym zarządzaniu zasobami wodnymi na terenach zurbanizowanych* (2013/09/D/HS4/0 1858 – NCN), *Wykorzystanie bazującej na GIS analizy wielokryterialnej jako wsparcia procesu podejmowania decyzji w planowaniu przestrzennym w celu poprawy zarządzania ryzykiem powodziowym* (2011/01/B/HS4/03 298 – NCN), *Ocena możliwości zastosowania w polskich uwarunkowaniach społeczno – ekonomicznych rozwiązań wyceny gruntów leśnych obowiązujących w krajach Unii Europejskiej* (N309 134735 MNiSzW). Ważnym dopełnieniem są również projekty badawcze realizowane przez kadrę reprezentującą Wydział Ekonomiczno-Społeczny: *Regionalizacja agroturystyczna Polski a przestrzeń agroturystyczna - ocena atrakcyjności i potencjału turystycznego regionów agroturystycznych*, (NN114 210040 – NCN), *Regionalne i lokalne uwarunkowania rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej w Polsce* (NN114 265235 - MNiSzW), *Regionalne zróżnicowanie przemian struktury rolnictwa w Polsce w warunkach integracji z Unią Europejską*” (nr projektu 2011/01/N/HS4/06135 - NCN).

Na Wydziale prowadzone są również badania naukowe o zasięgu międzynarodowym np. Projekt *Central European Wetland Ecosystem Feedbacks to Changing Climate – Field Scale Manipulation* finansowany przez NCBiR w ramach Polish-Norwegian Research Programme, ID:203258-WETMAN.

Badania naukowe oraz działania praktyczne zaowocowały wieloma publikacjami. Wiele prac, spośród 146 opublikowanych w latach 2013-2016 w czasopismach z listy A MNiSzW, posiada wysoki IF. Badania naukowe są ściśle powiązane z celami procesu dydaktycznego profilu ogólnoakademickiego kierunku gospodarka przestrzenna. Zajęcia na ocenianym kierunku są prowadzone w znacznej części przez wykładowców realizujących badania w zakresie omawianej tematyki, co wiąże się zarówno z autorskim charakterem sylabusów, jak również wzbogacaniem prezentacji o liczne przykłady rozpoznane w trakcie badań.

Badania naukowe są zintegrowane z procesem kształcenia, co jest widoczne poprzez przenikanie efektów badań do tematyki prac inżynierskich i metod badawczych prac magisterskich oraz do treści kształcenia zarówno przedmiotów kierunkowych, jak i specjalizacyjnych. W ramach przedmiotów powiązanych z badaniami naukowymi wykorzystywane są np. opracowane przez Katedry Ekologii i Ochrony Środowiska metody hydromorfologiczne i makrofitowe oceny rzek, metody wyceny usług ekosystemowych, analizy rynku nieruchomości, opracowane przez Instytut Melioracji, Kształtowania Środowiska i Geodezji, badania dotyczące relacji i struktur funkcjonalno-przestrzennych w skalach planistycznych, jak i urbanistycznych prowadzone w ramach Instytutu Budownictwa i Geoinżynierii. Studenci biorą udział w realizowanych projektach naukowych poszczególnych katedr, jak i Kół Naukowych, czego efektem są publikacje naukowe, jak i udział w konferencjach naukowych.

Zarówno krajowe projekty badawcze, jak i międzynarodowe wzmacniają kompetencje naukowe i dydaktyczne kadry akademickiej, co służy jakości procesowi kształcenia, rozwija koncepcję kształcenia poprzez wprowadzanie do programu studiów współczesnych tendencji

obecnych w dyscyplinach naukowych, z których gospodarka przestrzenna się wywodzi. Trzeba też zauważyć, iż Projekt „Central European Wetland Ecosystem Feedbacks to Changing Climate – Field Scale Manipulation” finansowany przez NCBiR w ramach Polish-Norwegian Research Programme, pozwolił na poszerzenie bazy naukowo-dydaktycznej w Rzecinie, która jest wykorzystywana jako źródło pozyskiwania danych dla realizacji prac dyplomowych, jak i miejsce ćwiczeń terenowych z przedmiotu Meteorologia i klimatologia planistyczna. Należy też odnotować organizację corocznego wydarzenia, jakim jest Międzynarodowy Dzień Systemów Informacji Przestrzennej (GISDAY), w którym biorą udział studenci, a który wzbogaca zarówno kadrę, jak i studentów w nowe doświadczenia, wykorzystywane w procesie dydaktycznym, jak i umożliwiające studentom między innymi rozwijanie kompetencji społecznych.

1.3. Kierunek gospodarka przestrzenna studia I stopnia o profilu ogólnoakademickim - studia inżynierskie został uchwałą Senatu nr 397/2012 z dnia 29 czerwca 2012 roku przyporządkowany do trzech obszarów kształcenia: w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, któremu przypisano 40% p. ECTS, nauk technicznych - 30 % ECTS i nauk społecznych - 30% ECTS. Jako dziedziny i dyscypliny, do których odnoszą się efekty kształcenia wskazano: nauki rolnicze z dyscypliną ochrona i kształtowanie środowiska, nauki ekonomiczne z dyscyplinami ekonomia, nauki o zarządzaniu i nauki techniczne, w tym dyscypliny: inżynieria środowiska, architektura i urbanistyka, geodezja i kartografia. Określono również w tej uchwale efekty dla studiów licencjackich, które obecnie zostały już "wygaszone". W roku 2016 Senat przyjął Uchwałą nr 374/2016 z dnia 25 maja 2016 roku zmodyfikowany zbiór efektów kształcenia I stopnia dla studiów inżynierskich i przyporządkował kierunek jak poprzednio do obszarów kształcenia w zakresie: nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, ale przypisując mu zdecydowanie więcej, bo 51% pkt. ECTS, nauk technicznych, przypisując mu tylko 19% p. ECTS oraz nauk społecznych przypisując mu 30% ogółu punktów ECTS. Jako dziedziny wskazano nauki rolnicze, techniczne i ekonomiczne, zaś dyscypliny odpowiednio: ochrona i kształtowanie środowiska, inżynieria środowiska, architektura i urbanistyka, geodezja i kartografia, dodając budownictwo, ekonomię, nauki o zarządzaniu. Ponadto, efekty określone dla kierunku gospodarka przestrzenna uwzględniają wszystkie efekty prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich ujęte w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Określono 15 efektów w zakresie wiedzy, 19 dla umiejętności i 8 dla kompetencji społecznych. Opis efektów, ich sformułowania nie uległy istotnym zmianom w stosunku do poprzedniego. Efekty te obowiązują w programie kształcenia od 2016/2017 roku. Analiza efektów studiów I stopnia wskazuje, iż odnoszą się one do wskazanych przez Senat dyscyplin naukowych, przy czym udział ECTS dla obszaru nauk technicznych (w tym czterech dyscyplin nauk technicznych) jest zbyt niski.

Kierunek gospodarka przestrzenna na poziomie studiów II stopnia został przyporządkowany uchwałą Senatu nr 206/2014 z dnia 29 października 2014 również do trzech obszarów kształcenia, przy czym obszarowi nauk rolniczych przypisano 80% ECTS, obszarowi nauk społecznych 10% i technicznych 10% ogółu ECTS. Senat jako dziedziny i dyscypliny, do których odnoszą się efekty kształcenia wskazał w ramach dziedziny nauk rolniczych - ochronę

i kształtowanie środowiska, w dziedzinie nauk technicznych - budownictwo, inżynierię środowiska oraz w dziedzinie nauk ekonomicznych - dyscyplinę ekonomia. Określono 10 efektów wiedzy, 10 umiejętności i 5 kompetencji społecznych wspólnych dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Analiza opisu efektów pozwala uznać, iż odnoszą się one do wskazanych przez Senat dyscyplin. Efekty zakładane dla studiów I i II stopnia właściwie określają zakres wiedzy, akcentując na studiach I stopnia wiedzę podstawową i w niektórych zagadnieniach zaawansowaną, a na studiach II stopnia poszerzoną i pogłębianą, a więc odpowiednią dla poziomu kształcenia. Również umiejętności są zróżnicowane, obejmują na studiach II stopnia umiejętności samodzielnego wykonywania czynności, zadań. Opis efektów zarówno I jak i II stopnia jest spójny z efektami obszarowymi określonymi dla profilu ogólnoakademickiego i odpowiedniego poziomu kształcenia w KRK. Spójność między efektami kierunkowymi a obszarowymi widoczna jest poprzez uszczegółowienie w opisie efektów kierunkowych - efektów obszarowych, w tym poprzez odniesienie ich do odpowiednich dyscyplin naukowych, wykorzystanie terminologii właściwej dla tych dyscyplin i wprowadzenie specyfiki kierunku gospodarka przestrzenna. Efekty dotyczące umiejętności, zachowując istotę efektu obszarowego, określają właściwe dla kierunku gospodarka przestrzenna umiejętności, jak np. analityczne, diagnostyczne, pomiarowe, czego przykładem jest efekt z zakresu umiejętności zakładany dla studiów I stopnia *GPA1_U08.....umie oceniać zasoby i stan środowiska przyrodniczego oraz oceniać wpływ działalności człowieka na środowisko, dostrzegać aspekty społeczne i środowiskowe realizowanych zadań inżynierskich*, który uszczegóławia efekt obszarowy R1A05 i odnosi się do jego części.... *dokonyuje identyfikacji i standardowej analizy zjawisk wpływających nastan środowiska naturalnego i zasobów naturalnych oraz wykazuje znajomość zastosowania typowych technik i ich optymalizacji dostosowanych do studiowanego kierunku studiów*. Należy jednak zauważyć drobne usterki w przyporządkowaniu efektów np. efekt GPA1_U03 *Rozumie i potrafi analizować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk społecznych związanych z gospodarką przestrzenną* został błędnie przyporządkowany do efektu obszarowego nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych R1A08, który traktuje o umiejętności opracowania prac pisemnych w języku polskim i obcym (takich przykładów jest więcej).

Efekty zakładane dla studiów II stopnia zachowują spójność z efektami obszarowymi, odnosząc ich zakres do kierunku gospodarka przestrzenna, poprzez wskazanie odpowiednich dyscyplin naukowych, czy też mieszczących się w nich zagadnień, w których student ma osiągać wiedzę, a następnie ją wykorzystać do osiągania umiejętności. Niektóre efekty są przyporządkowane jednocześnie do dwóch obszarów, co podkreśla specyfikę kierunku związaną z wielkoobszarowością. Np. efekt GP2A_W10 *ma wiedzę dotyczącą funkcjonowania i finansowania działalności małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich znaczenia dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich* jest przyporządkowany do dwóch efektów obszarowych z obszaru rolniczych leśnych i weterynaryjnych R2_A_W09, mówiącego o znajomości i rozumieniu zasad rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości oraz nauk społecznych S2A_W09, który wskazuje na wiedzę o przemianach, o instytucjach społecznych i kategoriach więzi społecznych. W opinii ZO należy ten efekt przyporządkować również do efektu obszarowego S2A_W11, który traktuje o rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości w aspekcie nauk ekonomicznych.

Efekty przedmiotowe są dobrze wpisane w efekty kierunkowe, gdyż wyraźnie odnoszą je do wąskich zagadnień modułowych znajdujących się w obrębie odpowiedniej dyscypliny naukowej, zaś umiejętności są doprecyzowane, np. określają umiejętności poszukiwania danych, pomiaru zjawisk i oceny zjawisk. Wzajemne przyporządkowania efektów modułowych i kierunkowych pokazują opracowane macierze odniesień, jak i sylabusy. Każdy efekt kierunkowy jest odniesiony do kilku lub kilkunastu efektów przedmiotowych, co wskazuje na rolę poszczególnych efektów w procesie kształcenia. Efekty dla studiów I stopnia zarówno na poziomie kierunku, jak i modułów uwzględniają przygotowanie do prowadzenia badań poprzez wskazanie na umiejętności analityczne i pomiarowe, wyszukiwania i analizy danych. Natomiast na studiach II stopnia efekty uwzględniają udział w badaniach poprzez ujęcie w efektach kierunkowych umiejętności samodzielnego wykonywania i rozwiązywania zadań i problemów badawczych, w tym planistycznych i projektowych. Przykładem modułowego efektu uwzględniającego umiejętności badawcze absolwenta studiów II stopnia są efekty w module ekonometrii przestrzennej określone jako: Student potrafi dobrać właściwą metodę do problemu badawczego z zakresu identyfikacji powiązań jednostek przestrzennych, student prawidłowo interpretuje wyniki przeprowadzonych analiz przestrzennych i ekonometrycznego modelowania przestrzennego. Oceniając efekty przedmiotowe trzeba zauważyć, iż niektóre zostały określone zbyt ogólnie: np. przedmiot *Ekonomia* ma określony tylko jeden efekt wiedzy: *Student ma podstawową wiedzę ekonomiczną*, co nie jest zrozumiałe dla studenta i nie pozwala na budowanie właściwego systemu weryfikacji. Przedmiot *Samorząd Terytorialny* ma określony zbyt ogólnie tylko jeden efekt z zakresu umiejętności *Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną*. Zdarzają się też niewłaściwe sformułowania efektów odniesionych do umiejętności - np. w przedmiocie *Programowanie rozwoju lokalnego regionalnego* efekt określony jako: *znajomość podstaw prawnych dotyczących programowania rozwoju na szczeblu lokalnym i regionalnym* ujęty jest jako efekt w zakresie umiejętności, a jest zdefiniowany jako typowy efekt wiedzy, dla przedmiotu *Gospodarka zasobami przyrody* efekt *Rozumie organizację rozwoju społecznego - w różnych skalach przestrzennych w aspekcie korzystania z zasobów przyrody (energii i surowców)* jest ujęty jako efekt w zakresie umiejętności, a zdefiniowany jest również jako typowy efekty wiedzy.

Można też zauważyć, iż efekty przedmiotowe są spójne z kierunkowymi i inżynierskimi, ale w sylabusach nie jest to zaznaczone np. przedmiot - *Projektowanie terenów zieleni miejskiej*, dla którego zakładane są efekty *Student umie zaprojektować teren zieleni zgodnie z zasadami ładu przestrzennego i jego wymogami*, *Potrafi sporządzić dokumentację projektu koncepcyjnego wraz z przekrojami, perspektywę lub wizualizacją*, *Korzysta z różnych źródeł informacji* – nie został przyporządkowany w sylabusie do efektów inżynierskich, a dla studenta byłby to ważny komunikat.

Na poziomie studiów I stopnia określono efekty dla praktyk zawodowych, wiążąc je z efektami kierunkowymi, a także trzy efekty dla języka obcego różnicując poziom opanowania języka w zakresie przygotowania pisemnych opracowań i wystąpień ustnych, umiejętności komunikacyjnych na poziomie B2 dla studiów I stopnia i B2+ dla studiów II stopnia, przy czym na poziomie studiów II stopnia zakłada się ponadto wykorzystanie języka specjalistycznego do studiowania literatury obcojęzycznej.

Efekty kształcenia są możliwe do osiągnięcia i oceny zarówno z uwagi na ich opis, który wskazuje odpowiedni dla danej dyscypliny i jej węższych zagadnień zakres wiedzy

podstawowej, rozszerzonej, zaawansowanej lub pogłębionej do opanowania, ale także wyznacza odpowiedni stopień trudności opanowania efektów umiejętności i kompetencji społecznych, wynikający z koncepcji kształcenia i powiązania ze wskazaną wiedzą. Mimo drobnych niedociągnięć opis efektów jest zrozumiały, gdyż posługuje się właściwą terminologią dla określenia efektów w zakresie wiedzy, iż student zna i rozumie, w zakresie umiejętności, iż student potrafi oraz posiada umiejętność. Natomiast nie zawsze przy opisie kompetencji społecznych akcentuje się gotowość absolwenta do działań i postaw, tylko określa się raczej umiejętności używając określenia, że student potrafi. Uczelnia zamierza przystosować efekty do wymogów PRK, więc powinna zwrócić szczególną uwagę na właściwe sformułowania przy definiowaniu efektów zarówno na poziomie kierunku, jak i modułów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia kierunku gospodarka przestrzenna na studiach I i II stopnia wpisuje się w pełni w misję Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu i realizuje cele strategiczne Uczelni i Wydziału. Koncepcja zakłada ogólnoakademicki profil kształcenia oparty na szerokich podstawach uwzględniających wiedzę z zakresu trzech obszarów: nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, nauk społecznych i nauk technicznych, a także na prowadzonych na Wydziale badaniach naukowych. Ścisła, założona w koncepcji kształcenia, współpraca Wydziału z interesariuszami zewnętrznymi, w szczególności przedstawicielami samorządów terytorialnych, jak również firm związanych z gospodarką przestrzenną, podkreśla realizację zadań strategicznych Uczelni i Wydziału zorientowanych na dostosowanie kształcenia do potrzeb środowiska pracy. Szczególną cechą koncepcji kształcenia jest orientacja na obszary wiejskie, ich rozwój i rolę w gospodarce przestrzennej. Koncepcję kształcenia wyróżnia znaczący udział zajęć studialnych jak: projekty, zajęcia terenowe, warsztaty, laboratoria, praktyki zawodowe a także wykorzystywanie technologii informatycznych w wielu zajęciach projektowych i analitycznych. Koncepcja kształcenia jest różnorodna, gdyż oferuje na studiach I stopnia studia inżynierskie zaś na studiach II stopnia studia w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym. Studenci są zaangażowani w realizację projektów badawczych. Nieco słabiej w koncepcji kształcenia ujęty jest problem umiędzynarodowienia, co wymaga rozwinięcia.

Na Wydziale prowadzone są badania naukowe. Problematyka badawcza realizowana na Wydziale dotyczy przed wszystkim dyscyplin, do których odnoszą się kierunkowe efekty kształcenia tj. dyscypliny ochrona i kształtowanie środowiska (dziedzina nauk rolniczych) oraz dwóch dyscyplin z dziedziny nauk technicznych – inżynierii środowiska i budownictwa. Badania naukowe są zintegrowane z procesem kształcenia. Efekty kształcenia dla kierunku gospodarka przestrzenna zostały sformułowane właściwie zachowując spójność z efektami obszarowymi określonymi dla profilu ogólnoakademickiego odpowiednio poziomowi studiów I i II stopnia, dla trzech obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek, a więc do obszaru nauk rolniczych leśnych i weterynaryjnych, nauk społecznych, i nauk technicznych. Efekty kształcenia dla studiów inżynierskich uwzględniają efekty prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich, określone w KRK. Opis efektów, ich sformułowanie uwzględnia zakres wiedzy i metody badawcze właściwe dla odpowiednich dyscyplin tworzących, zgodnie z koncepcją kształcenia, zakres programowy kierunku. Opis efektów wyraźnie różnicuje stopień kształcenia, jak i ścieżkę inżynierską, wskazując, dla w efektach zakładanych dla studiów II stopnia na oferowanie rozszerzonej, pogłębionej wiedzy, podczas

gdy na studiach I stopnia - podstawowej, a w wybranym zakresie zaawansowanej wiedzy. Efekty w zakresie umiejętności opisują analityczny i poznawczy model kształcenia, a dla studiów inżynierskich uwzględniają pomiar, opracowanie dokumentacji. Efekty modułowe rozwijają i uszczegóławiają efekty kierunkowe i uwzględniają osiąganie umiejętności badawczych.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

Należy ujednolicić stopień szczegółowości opisu efektów modułowych oraz dokonać starannego i precyzyjnego przyporządkowania efektów modułowych do efektów kierunkowych i prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, a efektów kierunkowych do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1. Program studiów kierunku gospodarka przestrzenna na rok akademicki 2017/2018 został zatwierdzony Uchwałą Rady Wydziału nr XIII/1/2017. Program 7-semesteralnych stacjonarnych studiów I stopnia wyróżnia grupę zajęć z zakresu nauk podstawowych, którym przypisano 29 ECTS obejmującą 320 godzin zorganizowanych, treści kierunkowych - 159 ECTS, obejmującą 1692 godziny oraz zajęcia ogólnouczelniane, którym przypisano 18 ECTS i 290 godzin zorganizowanych. Ponadto, w programie jest praktyka zawodowa, której przypisano 5 pkt. ECTS, praca dyplomowa i przygotowanie do egzaminu dyplomowego o łącznej liczbie 15 pkt. ECTS. Program studiów niestacjonarnych posiada analogiczną strukturę z ogólną liczbą godzin kontaktowych 1780. W roku akademickim 2017/2018 nie zorganizowano naboru na I rok studiów niestacjonarnych. Łączna liczba punktów, którą student powinien otrzymać dla uzyskania dyplomu ukończenia studiów I stopnia wynosi 226 punktów ECTS, co spełnia wymogi ustawowe, ale tak istotne zawyżenie liczby punktów w stosunku do minimalnej tj. 210 pkt., nie znajduje szczególnego uzasadnienia. Udział zajęć zorganizowanych oraz pracy własnej studenta jest właściwy i pozwala na osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia, przy czym udział tzw. „Innych zajęć” czyli konsultacji w niektórych grupach modułów jest, w opinii ZO PKA zbyt wysoki np., w grupie treści kierunkowych na studiach stacjonarnych wynosi 57 godzin. Rozumiejąc zasadność konsultacji przy bardzo dużym udziale zajęć projektowych i obowiązku realizacji projektów, co wymaga konsultacji indywidualnych, a co wyraźnie potwierdzili studenci podczas spotkania z ZO, ZO PKA uważa jednak, iż udział tzw. "innych form zajęć" z udziałem nauczycieli i studentów zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych jest zbyt wysoki, aby był możliwy do realizacji.

Program 3-semesteralnych studiów II stopnia wyodrębnia te same grupy modułów, co na studiach I stopnia przypisując zajęciom z nauk podstawowych 13 ECTS, treściom kierunkowym 64 ECTS i zajęciom ogólnouczeniowym 3 ECTS, pracy dyplomowej wraz z przygotowaniem do egzaminu 20 ECTS. Udział zajęć zorganizowanych na studiach stacjonarnych wynosi ponad 50% ogółu zajęć, a na studiach niestacjonarnych około 30%. Ogólna liczba punktów ECTS dla studiów II stopnia wynosi 100 pkt. ECTS i obejmuje na studiach stacjonarnych 1595 h kontaktowych. O jeden semestr dłużej realizowane są studia w trybie niestacjonarnym, na których liczba godzin kontaktowych wynosi 948, przy znaczącym udziale tzw. zajęć „innych”, które mają formę konsultacji. Generalnie udział pracy własnej i zajęć kontaktowych zarówno na poziomie kierunku, jak i poszczególnych modułów pozwala na realizację zakładanych efektów kształcenia, ale na studiach niestacjonarnych liczba godzin kontaktowych powinna być nieco wyższa. Zajęciom związanym z prowadzonymi na Wydziale Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej Wydziale a także na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym badaniami naukowymi przypisano zarówno na studiach I, jak i II stopnia ponad 50 % ogółu p. ECTS, co odpowiada wymogom w tym zakresie. Zajęcia te służą studentom do zdobywania pogłębionej wiedzy i umiejętności prowadzenia badań naukowych w dyscyplinach ochrona i kształtowanie środowiska (dziedzina nauk rolniczych) oraz dwóch dyscyplinach z dziedziny nauk technicznych – inżynierii środowiska i budownictwa związanych z kierunkiem studiów.

Zarówno w programie studiów I, jak i II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych znajdują się zajęcia do wyboru, których udział przekracza 30% ogółu ECTS. Przedmioty te ulokowane są w różnych grupach modułów, przy czym są to też przedmioty specjalizacyjne pogłębiające wiedzę ujętą w treściach kierunkowych. Liczba ECTS na studiach I stopnia przypisana zajęciom do wyboru wynosi 68, a na studiach II stopnia 30 punktów, co spełnia wymagania regulowane przepisami prawa w tym zakresie. Rozkład modułów na studiach I i II stopnia między semestrami nie budzi zastrzeżeń. Wyodrębnienie modułów jest zasadne, a sekwencja przedmiotów zapewnia oferowanie i wykorzystywanie treści zgodnie z wymaganiami określonymi w poszczególnych modułach. Studenci studiów niestacjonarnych sygnalizowali jedynie problem braku właściwej kolejności w oferowaniu treści dotyczących opanowania odpowiedniego oprogramowania komputerowego tj. AutoCad. Problem ten został już rozwiązany. Struktura form zajęć jest właściwa. Z uwagi na specyfikę kierunku gospodarka przestrzenna przeważają zajęcia aktywne tj. ćwiczenia w tym ćwiczenia terenowe, zajęcia laboratoryjne, projektowe, co dobrze służy realizacji efektów kształcenia, w szczególności w zakresie umiejętności, w tym umiejętności inżynierskich. Przykładowo, w programie studiów II stopnia na treści wykładowe przeznaczono łącznie 354 godziny na studiach stacjonarnych i 195 na niestacjonarnych. Odpowiednio zajęcia ćwiczeniowe obejmowały 446 i 302 godzin. Zgodnie z Uchwałą nr 365/2012 Senatu UP w Poznaniu z dnia 27.06.2012 r. w sprawie liczebności studenckich grup dydaktycznych, ćwiczenia praktyczne, demonstracyjne i rachunkowe realizowane są w grupach 20 osobowych, dominujące na kierunku ćwiczenia projektowe, warsztatowe, laboratoryjne oraz seminaria dyplomowe – w grupach 15 osobowych. Są to właściwe liczebności grup, a wizytacja zajęć pokazała, iż na ćwiczeniach na ogół są to grupy do 15 osób.

Metody dydaktyczne są różnorodne, np.: metoda rozwiązywania problemów, metody projektowe, laboratoryjne. Aktywizacji studentów służą między innymi indywidualnie

przydzielane tematy prac projektowych, w przypadku projektów zespołowych wyraźne rozdzielanie zadań przy zaleceniu współpracy, co umożliwia osiągnięcie kompetencji społecznych, w ćwiczeniach laboratoryjnych - przygotowanie i zaliczenie sprawozdań. W opinii ZO warto rozważyć opracowanie standardu projektu, który będzie wspomagać jakość projektów oraz zapewniać porównywalność wyników weryfikacji.

Zasady organizacji studenckiej praktyki zawodowej na WISGP reguluje załącznik nr 6 do Zarządzenia 43/2014 Rektora UPP. Studenci zobowiązani są do odbycia 4-tygodniowej praktyki zawodowej w wymiarze co najmniej 160 h. Student poszukuje miejsca odbywania praktyk we własnym zakresie, korzystając z bazy danych WISGP, Biura Promocji Zawodowej Absolwentów i Studentów UPP - Biura Karier. Zakłada się, iż praktyki powinny odbywać się w instytucjach związanych z działalnością wpisującą się w zagospodarowanie przestrzenne miast i regionów oraz gospodarowanie nieruchomościami, jak np.: jednostki administracji rządowej i samorządowej zajmujące się zagospodarowaniem przestrzennym, agencje rozwoju regionalnego, przedsiębiorstw gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, firmy developerskie, stowarzyszenia rzeczoznawców majątkowych, firmy konsultingowe i doradcze w zakresie gospodarki nieruchomościami, biura projektowe o profile związanym z zagospodarowaniem przestrzennym. Analiza miejsc odbywania praktyk pokazuje, iż studenci odbywają praktykę w jednostkach samorządowych (Urzędy Gmin i Miast, Starostwa Powiatowe), biurach architektoniczno-urbanistycznych, biurach obrotu i wyceny nieruchomości.

Oferowane treści kształcenia zapewniają realizację efektów kształcenia. I tak np. na studiach I stopnia kluczowe treści kształcenia z zakresu ekonomiki miast i regionów, ochrony środowiska, planowania przestrzennego, statystyki pozwalają na realizację efektów z zakresu wiedzy takich, jak np. *GPA1_W02 ma wiedzę potrzebną do prowadzenia analiz społeczno-ekonomicznych w zakresie planowania przestrzennego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz ochrony środowiska*, a także wielu efektów o charakterze analitycznym z zakresu umiejętności. Treści dotyczące geodezji i kartografii, rysunku technicznego i planistycznego, GIS - geograficznych systemów informacji przestrzennej, zasad kompozycji przestrzennej, planowania przestrzennego, infrastruktury technicznej pozwalają na realizację efektów inżynierskich.

Na studiach II stopnia treści dotyczące metod ekonometrii przestrzennej, statystycznej analizy danych, polityki regionalnej UE i Polski pozwalają na realizację efektów uwzględniających nabycie umiejętności badawczych. Treści z zakresu rewitalizacji obszarów wiejskich, zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich pozwalają na realizację efektu np. *W06 Ma pogłębioną wiedzę związaną z planowaniem rozwoju małych miast oraz obszarów wiejskich* oraz *U02 - posiada umiejętność zaplanowania realizacji i oceny zadań dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz rozwoju obszarów wiejskich*. Treści kształcenia mają charakter różnorodny, gdyż dotyczą trzech obszarów wiedzy: nauk technicznych, nauk społecznych oraz nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych i w ich ramach uwzględniają kluczowe zagadnienia wskazanych dyscyplin, do których odnoszą się efekty kształcenia. Są kompleksowe, gdyż dotyczą zarówno podstaw kształcenia, jak i aspektów metodologicznych, w tym wyspecjalizowanych metod i narzędzi, jak GIS oraz metod ekonometrii przestrzennej, różnej skali terytorialnej, uwzględniającej i gospodarkę regionalną i lokalną oraz obszary wiejskie, a więc zapewniają pokrycie wszystkich efektów kształcenia. Kompleksowość treści jest widoczna również poprzez treści odnoszące się do aspektów

historycznych, jak historia urbanistyki, a z drugiej strony do technicznych aspektów planowania i projektowania infrastruktury i ich narzędzi, jak grafika inżynierska, metody GIS. Treści kształcenia są aktualne, gdyż odsyłają do współczesnej literatury, do badań prowadzonych przez własną kadrę i uwzględniają współczesne narzędzia badawcze IT, jak np. GIS, AutoCad, oprogramowanie otwarte dostępne w sieci, jak np. dynamicznie rozwijający się i kreatywny program R, przy czym wykorzystywanie narzędzi IT nie jest sygnalizowane w sylabusach. Natomiast dostrzega się zawężenie treści kształcenia w module *Zarządzanie przestrzenią* do aspektów finansowych i planu zagospodarowania przestrzennego, przy jednoczesnym pomijaniu problemu zarządzania strategicznego.

Metody stosowane przy realizacji programu studiów na ocenianym kierunku uwzględniają wykłady podawcze, jak i problemowe z prezentacją, metody projektowe, metody rozwiązywania problemów, metody laboratoryjne, co potwierdziły wizytacje zajęć. Stosowane metody przygotowują studentów do prowadzenia badań na zajęciach seminaryjnych, jak i na zajęciach laboratoryjnych, poprzez samodzielne wykonanie przez studentów zadań pomiarowych i analitycznych na studiach I stopnia, zaś zapewniają udział w prowadzeniu badań studentów studiów II stopnia, poprzez opracowanie pracy magisterskiej, czy też udział w projektach naukowych realizowanych na Wydziale, co potwierdzają przedstawione podczas wizytacji opublikowane artykuły naukowe autorstwa studentów. Kadra udziela wsparcia studentom podczas realizacji projektów, które stanowią podstawową formę prezentacji osiągniętych efektów kształcenia, udzielając wskazówek i korekt, co potwierdzili studenci podczas spotkania z ZO. Stosowane metody dydaktyczne umożliwiają indywidualizację kształcenia przede wszystkim z uwagi na znaczący udział zindywidualizowanych tematycznie zajęć projektowych do wyboru, możliwość podjęcia prac badawczych w projektach o zróżnicowanej tematyce, a także formę indywidualnego toku studiów przewidzianą w Regulaminie Studiów. Interesującą formą zajęć i jednocześnie metodą uczenia się dla studentów są Koła Naukowe, w których poszerzają oni swój warsztat naukowy, ucząc się pracy w grupie, aktywnie włączając się w prace popularyzujące zagadnienia związane z gospodarką przestrzenną i planowaniem przestrzennym. Trzeba tu wymienić takie formy pracy studentów jak przygotowanie pokazów naukowych na Drzwi Otwarte na Wydziale, prezentacji podczas GIS Day, które rozwijają kompetencje społeczne. Studenci wydają czasopismo GP Action. W periodyku tym studenci samodzielnie lub przy pomocy pracowników WISGP publikują artykuły związane z problematyką gospodarki przestrzennej, jak i prezentują przystępne handbooki obsługi programów komputerowych. Nauczyciele akademicki w rozmowie z zespołem oceniającym podkreślali swój udział we wsparciu studentów w rozwoju naukowym, dokonywaniu wyborów tematyki prac badawczych, co ma, z uwagi na specyfikę kierunku, szczególnie rozwiniętą formę w zadaniach projektowych, laboratoryjnych, modelowych, a także przy wyborze zajęć fakultatywnych. Różnorodność metod dydaktycznych i wsparcia umożliwia przystosowanie ich do potrzeb studentów niepełnosprawnych poprzez dostosowanie terminu realizacji zadań, odpowiedniego doboru tematu prac dyplomowych, uwzględniających rodzaj niesprawności, przy niewielkiej liczbie studentów w grupie poświęcenie znacznej uwagi tym studentom. Treści kształcenia języka obcego są zgodne z efektami kierunkowymi i umożliwiają przygotowanie opracowań, jak i studiowanie literatury w języku obcym. Harmonogramu zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku na studiach stacjonarnych nie budzi zastrzeżeń i jest zgodny z zasadami higieny procesu nauczania. Na studiach

niestacjonarnych zajęcia odbywają się w soboty i niedziele w 8-10 zjazdach w semestrze. Studenci studiów niestacjonarnych sygnalizowali problem zbyt skoncentrowanego rozkładu modułów projektowych oraz zbyt małego wsparcia udzielanego im w procesie osiągania efektów kształcenia, co zostało przekazane Władzom Wydziału do wyjaśnienia.

2.2. Ogólne zasady oceny i weryfikacji efektów kształcenia, w tym procesu dyplomowania, określa regulamin studiów UP w Poznaniu. Weryfikacja efektów kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna odbywa się na poziomie modułów z uwzględnieniem praktyk zawodowych, semestrów i procesu dyplomowania. Weryfikacja ma charakter bieżący podczas prowadzonych zajęć, etapowy na zakończenie semestru i końcowy. Decyzję o wyborze metod weryfikacji na poziomie modułu podejmuje kierownik przedmiotu. Metody weryfikacji efektów kształcenia oraz zasady oceniania są wyszczególnione w sylabusie opracowanym zgodnie ze wzorem obowiązującym dla UP. Studenci są informowani na pierwszych zajęciach o sposobach weryfikacji efektów i warunkach zaliczenia modułu. Sylabusy są udostępniane na stronach *Wirtualnego Dziekanatu*. Weryfikacja obejmuje wszystkie kategorie efektów, a więc wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Metodami weryfikacji efektów kształcenia są: w zakresie wiedzy egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwium, praca etapowa – najczęściej w formie projektu. W zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, obserwacja aktywności studentów na zajęciach, ocena bieżących ustnych odpowiedzi na pytania na zajęciach, praca projektowa, wykonanie zadań laboratoryjnych, zadania wykonywane na praktykach zawodowych i zajęciach terenowych. Podstawą weryfikacji efektów są między innymi: prace śródsesemestralne i semestralne (indywidualne i grupowe), odpowiedzi studentów, raporty z praktyk zawodowych, prace dyplomowe. Planowane kolokwia są zapowiadane z wyprzedzeniem, a terminy egzaminów są ustalane ze studentami.

Organizacja sprawdzania efektów na studiach stacjonarnych nie budzi zastrzeżeń, co potwierdzili studenci. Natomiast studenci studiów niestacjonarnych podawali przykłady organizacji egzaminów poza sobotami i niedzielami, co dla studentów pracujących tworzy określone trudności w pracy zawodowej. Wskazali również, iż zdarzają się sytuacje, w których informacje o wynikach egzaminów udostępniane są zbyt późno i muszą podchodzić do egzaminu poprawkowego, nie zapoznając się z wynikami i uwagami dotyczącymi prac z pierwszego terminu. Problem ten nie został przez studentów wcześniej zgłoszony Władzom Wydziału.

Metody weryfikacji uwzględniają studentów niepełnosprawnych i uwzględniają zmianę formy zaliczenia modułu (np. z pisemnej na ustną), jak i zaliczenia praktyki zawodowej odpowiednio do możliwości studenta. Dobór wskazanych sposobów weryfikacji jest odpowiedni do celów i efektów kształcenia i pozwala na ich rzetelną ocenę, co potwierdziły zarówno prace etapowe, przeglądane podczas wizytacji, jak i zróżnicowana struktura ocen egzaminacyjnych. Przegląd prac etapowych, dokonany podczas wizytacji, pozwala zauważyć, iż są one odpowiednio weryfikowane i oceniane, ale spotyka się prace projektowe bez uwag prowadzącego.

Tematyka prac etapowych na studiach I jest ściśle powiązana z oferowanymi treściami kształcenia i obejmuje zagadnienia związane m.in. z ekonomicznymi skutkami opracowań planistycznych, gospodarką nieruchomości, zarządzaniem przestrzenią, danymi środowiskowymi, analizą finansową gmin, gospodarką rolną. Na studiach II stopnia prace te

dotyczą na przykład zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, gospodarki zasobami przyrody, geochemii krajobrazu, ekologii terenów zurbanizowanych, monitoringu środowiska i zarządzania przestrzenią, rynku i wyceny nieruchomości, uwarunkowań klimatycznych i przestrzennych rozwoju energetyki z odnawialnych źródeł energii, rewitalizacji obszarów wiejskich i zagospodarowania wód.

Weryfikacja efektów z języka obcego uwzględnia zasady osiągania odpowiednio poziomu B2 i B2+ i uwzględnia pisemne i ustne egzaminy, w tym testy, prace opisowe, referaty, opracowania problemowe z tematyki gospodarki przestrzennej. W opinii studentów negatywnie oceniony został poziom nauczania języka obcego na studiach I stopnia. Studenci posiadają przeciętną znajomość języków obcych. Nauczanie jest prowadzone centralnie przez Uczelnię, co niestety niweluje możliwość zapoznawania studentów ze specyficznym językiem branżowym. Rozwiązaniem byłoby wprowadzenie jako obowiązkowych niektórych przedmiotów z wykładowym językiem obcym.

Metody sprawdzania i oceny wszystkich zakładanych efektów kształcenia na poziomie modułów zajęć, w tym w szczególności sprawdzenia i oceny efektów obejmujących przygotowanie do prowadzenia badań, jak i udział w badaniach uwzględniają projekty badawcze oraz prace dyplomowe, w których bierze się pod uwagę umiejętności formułowania problemów badawczych i ich rozwiązywania, analizy badanego problemu, stosowane metody badawcze, sposoby wnioskowania.

Prace etapowe są archiwizowane, co sprzyja transparentności weryfikacji i oceny efektów. Studenci mają wgląd do swoich prac. Pisemne prace egzaminacyjne, projekty, prace przejściowe przechowywane są przez prowadzących przedmiot/kierowników przedmiotu przez okres 5 lat.

Efekty końcowe są weryfikowane w procesie dyplomowania. Student zobowiązany jest do złożenia pracy dyplomowej i jej obrony podczas egzaminu inżynierskiego lub magisterskiego. Egzamin dyplomowy, który składa się z dwóch części: egzaminu weryfikującego efekty kształcenia kierunkowego oraz obrony pracy dyplomowej student zdaje przez 3-osobową Komisję powołaną przez Dziekana Wydziału. Podczas egzaminu inżynierskiego dyplomant losuje trzy pytania (2 pytania kierunkowe i jedno z tzw. "puli seminaryjnej"), a na egzaminie magisterskim dwa pytania. Zagadnienia egzaminacyjne umieszczane są na stronie Wydziału przynajmniej 3 miesiące przed planowaną obroną. Prace dyplomowe są oceniane przez promotora i recenzenta a ich oryginalność jest poddawana systemowi antyplagiatowemu. Przegląd, podczas wizytacji, tematyki prac dyplomowych studiów I jak i II stopnia pozwala uznać, iż jest ona ściśle związana z zakresem kierunku gospodarka przestrzenna. Poziom wylosowanych i przeglądanych przez ZO prac jest zróżnicowany. Spotyka się prace, mimo opracowanych standardów prac dyplomowych w tym inżynierskich (przy czym w standardach nie wyróżniono prac inżynierskich, ale określono je w raporcie samooceny), których charakter inżynierski nie jest pełny. Recenzje prac dyplomowych nie zawierają pytań o inżynierski charakter pracy. Dobór nauczycieli do weryfikacji prac etapowych i dyplomowych nie budzi żadnych zastrzeżeń i uwzględnia kompetencje naukowe i dydaktyczne.

Efekty badawcze osiągane przez studentów weryfikowane są również przez recenzje ich publikacji naukowych. Przedstawiono wykaz publikacji autorstwa studentów, których tematyka jest ściśle związana z zakresem kierunku gospodarka przestrzenna. W ciągu ostatnich

pięciu lat studenci uczestniczyli w 11 konferencjach naukowych, w ośrodkach akademickich w Poznaniu, Krakowie, Łodzi, Warszawie i Olsztynie. Na Uczelnianych Sesjach Kół Naukowych za swoje prace zdobyli 8 nagród oraz 2 wyróżnienia.

Weryfikacja efektów uzyskanych na praktykach zawodowych jest weryfikowana zarówno przez opiekunów praktyk z ramienia organizacji, instytucji, w której odbywa się praktyka, jak i opiekuna – pracownika naukowego Wydziału. Szczegółowe zasady tej weryfikacji przedstawił podczas wizytacji opiekun praktyk. Potwierdzeniem przez studenta odbycia praktyk jest złożenie uzupełnionego i podpisanego przez zakład pracy dziennika praktyk wraz z zaświadczeniem o odbyciu praktyk. Dzienniki praktyk przechowywane są przez 5 lat. Jednakże należy stwierdzić, że istniejący system weryfikacji osiągania efektów kształcenia uzyskiwanych w trakcie realizacji praktyki zawodowej nie jest w pełni skuteczny. Nie stwierdza się bowiem prowadzenia skutecznej kontroli praktyk nie tylko w formie wizytacji w wybranych placówkach ale również w formie kontroli telefonicznej. Studenci przedkładają jedynie dzienniki praktyk, w których bywa iż wykazana jest niższa liczba godzin niż zaklasyfikowana (np. 140 h wykazanej praktyki w porównaniu do 160 h zaliczonych). Uznanie i weryfikacja osiągnięcia stosownych efektów kształcenia odbywa się jedynie na podstawie wpisu do dzienniczka praktyk oraz rozmowy.

Należy stwierdzić, że system weryfikacji efektów kształcenia (zarówno modułowych, jak i dyplomowych) jest bezstronny, co wynika między innymi z właściwego doboru nauczycieli akademickich, procesu ankietyzacji, w którym studenci mogą zgłosić zastrzeżenia, standaryzacji wymagań, egzaminów (na ogół pisemnych), transparentności wyników i terminowego ich ogłaszania, umieszczania w sylabusach wymagań dotyczących zasad zaliczenia modułów.

Wydział weryfikuje przydatność efektów kształcenia na rynku pracy. W ramach przeprowadzonego pierwszego badania losów absolwentów w 2016 roku (po 3 latach od ukończenia studiów) określono stopień zatrudnialności absolwentów, jak i zidentyfikowano przydatność efektów kształcenia. Największy odsetek absolwentów znalazł zatrudnienie w przedsiębiorstwach prywatnych (30%) oraz administracji publicznej (14%). Pracę znajdowali głównie poprzez przeglądanie ofert internetowych (30%), nawiązywanie bezpośredniego kontaktu z firmą (10%) oraz kontakt ze strony pracodawcy (10%). Zidentyfikowano zarówno przydatność treści kształcenia jak i osiągnięte umiejętności. Wyniki badań nie wymuszały zmian w programie studiów, a ponadto uznano, iż obserwacja kolejnego rocznika absolwentów pozwoli na sformułowanie wniosków doskonalących.

Wydział ma przyjęte zasady reakcji na sytuacje konfliktowe, a Regulamin Studiów przewiduje egzaminy komisyjne oraz funkcjonowanie komisji dyscyplinarnych. Ponadto, odbywają się systematyczne spotkania ze studentami, które pozwalają Władzom Wydziału rozwiązywać sprawy trudne, związane z wynikami weryfikacji efektów.

2.3. Zasady rekrutacji dla wszystkich prowadzonych na Uniwersytecie kierunków studiów w tym gospodarka przestrzenna określa Senat Uczelni. Warunki rekrutacji na rok akademicki 2016/2017 na studia I stopnia określiła Uchwała Senatu nr 379/2016 r. w sprawie warunków, trybów oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych w roku akademickim 2016/2017, zaś na rok akademicki 2018/2019 Uchwała nr 89/2017 z dnia 31 maja 2017. Rejestracja kandydatów odbywa się

drogą elektroniczną. Na podstawie postępowania rekrutacyjnego tworzona jest lista rankingowa. Kandydaci kwalifikowani są na podstawie pozycji rankingowej w ramach limitu miejsc dla kierunku, aż do wyczerpania limitu. Przedmiotami kierunkowymi dla kandydatów na studia I stopnia są biologia, chemia, fizyka z astronomią, geografia, informatyka oraz matematyka. W lutym 2015 roku po raz pierwszy odbyła się rekrutacja na studia II°, zgodnie z Uchwałą nr 217/2014 Senatu UPP z dnia 26.11.2014 w sprawie warunków i trybu rekrutacji na stacjonarne i niestacjonarne studia drugiego stopnia na nowo utworzony kierunek gospodarka przestrzenna. Na studia drugiego stopnia mogą być przyjęci kandydaci z tytułem zawodowym magistra, licencjata, inżyniera lub równorzędnym. Postępowanie kwalifikacyjne na studia II° odbywa się na podstawie rankingu wynikającego z podsumowania średniej z ocen kończących przedmioty I^o oraz wyniku na dyplomie ukończenia tych studiów. Od kandydatów na studia II stopnia wymagane jest ukończone studia pierwszego stopnia na kierunkach gospodarka przestrzenna, architektura krajobrazu, ochrona środowiska lub pokrewne. Osoby, które ukończyły inne kierunki studiów inżynierskich, obowiązuje zdanie egzaminu kwalifikacyjnego, jeśli zbieżność efektów kształcenia jest mniejsza niż 75 %.

Zasady rekrutacji ZO PKA uznaje za tworzące równe szanse dla wszystkich kandydatów jak również umożliwiające dobór kandydatów, których wstępna wiedza i umiejętności pozwalają na podjęcie studiów na odpowiednim poziomie kształcenia a w konsekwencji na osiąganie zakładanych efektów kształcenia. Informacja dotycząca zasad i warunków rekrutacji na studia w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu znajduje się na stronie internetowej uczelni.

Warunki uznawania efektów kształcenia osiągniętych przez studenta w szkolnictwie wyższym określa Instrukcja Prorektora ds. Studiów obowiązująca od semestru letniego 2013/2014. Na podstawie § 42 ust. 5 Statutu oraz §16 Regulaminu Studiów UPP student może wnioskować o zaliczenie modułu jeżeli kontynuuje studia rozpoczęte na tym samym kierunku w innej uczelni i uzyskał zakładane efekty kształcenia.

Student może wnioskować do kierownika przedmiotu o zaliczenie przedmiotu bez udziału w zajęciach dydaktycznych, jeżeli uzyskał wymagane efekty kształcenia, studiując na innym kierunku studiów.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów i ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia na kierunku określone zostały w Uchwale nr 284/2015 Senatu UPP. Na podstawie wniosku złożonego przez kandydata dziekan powołuje komisję weryfikującą wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne kandydata oraz wyznacza przewodniczącego komisji. Członkami komisji są kierownicy przedmiotów/modułów podlegających weryfikacji lub wyznaczeni przez nich nauczyciele akademicy. ZO uznaje te zasady za standardowe i zgodne z regulacjami prawnymi. Dostępność informacji w tym zakresie jest ograniczona do Regulaminu Studiów i Uchwał Senatu oraz wewnętrznych ustaleń. Zasady dyplomowania określa Regulamin Studiów UP w Poznaniu. Terminarz dyplomowania jest ogłaszany na 15 miesięcy przed regulaminowym terminem ukończenia studiów, zgodnie z Zarządzeniem nr 126/2013 Rektora UPP i jest publicznie dostępny. (<http://www1.up.poznan.pl/wisgp/dla-studentow/terminarz-dyplomowania/>). Terminarz ten precyzyjnie określa przebieg procesu dyplomowania w tym zasady wyboru tematów, etapów weryfikacji efektów procesu dyplomowania.

Warunkiem wydania dyplomu ukończenia studiów wyższych jest uzyskanie określonych w programie kształcenia efektów kształcenia i wymaganej liczby punktów ECTS, odbycie przewidzianych w programie kształcenia praktyk, złożenie pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego. Wydział analizuje wyniki procesu dyplomowania zarówno na poziomie studiów inżynierskich jak i magisterskich. Nie stwierdzono istotnych powodów do zmian zasad dyplomowania. Analizowana jest również struktura ocen sesji egzaminacyjnych, której wyniki również nie sugerują konieczności zmiany zasad rekrutacji.

Zespół Oceniający PKA uważa, iż zakres informacji, jak i ich dostępność o zasadach rekrutacji, dyplomowania, potwierdzania i uznawania kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym uwzględniają potrzeby kandydatów i studentów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program studiów określa czas trwania i wymiar godzin zarówno na poziomie studiów I, jak i II stopnia za odpowiedni do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Struktura i dobór form zajęć uwzględnia specyfikę kierunku gospodarka przestrzenna i preferuje zajęcia projektowe, laboratoryjne, zajęcia terenowe jak i ćwiczenia. Oferowane treści kształcenia są powiązane z rezultatami prowadzonych badań naukowych, odpowiadają zakresowi związanemu z trzema obszarami kształcenia, uwzględniają rozwój dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia zapewniając kompleksowość i aktualność oferty dydaktycznej. Znaczący udział zajęć o charakterze studialnym, jak laboratoria, zajęcia projektowe, zajęcia terenowe oraz praktyki zawodowe zapewniają dostosowanie programu kształcenia do oczekiwań rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy. Studenci zarówno I a w szczególności II stopnia biorą udział w badaniach naukowych poprzez realizację projektów, publikację artykułów i opracowywanie prac magisterskich o charakterze badawczym. Należy też podkreślić odpowiednie nasycenie kształcenia w wykorzystanie technologii informatycznych i współczesnych narzędzi projektowania. Dobór sposobów weryfikacji efektów kształcenia uwzględnia specyfikę efektów właściwych dla kierunku gospodarka przestrzenna. Weryfikacja odbywa się poprzez oceny formujące i podsumowujące z uwzględnieniem odpowiednich sposobów dla weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a także na poziomie kierunku poprzez weryfikację przydatności efektów kształcenia na rynku pracy. Prace dyplomowe są ściśle powiązane z zakresem kierunku gospodarka przestrzenna, przy czym nie zawsze prace inżynierskie zachowują specyfikę tych studiów. Rekrutacja, proces dyplomowania, potwierdzanie i uznawanie efektów kształcenia umożliwiają studentom i kandydatom studiowanie i zaliczanie kolejnych etapów na kierunku gospodarka przestrzenna. Słabszą stroną kierunku jest nie zawsze wyraźne powiązanie w sylabusach treści kształcenia z efektami, brak cytowania literatury obcojęzycznej w pracach magisterskich, weryfikacja niektórych prac projektowych, organizacja studiów niestacjonarnych.

Dobre praktyki

- Organizacja warsztatów terenowych, podczas których studenci przygotowują plany zagospodarowania przestrzennego obszarów wybranej gminy oraz organizacja wystawy tych prac, dostępnej dla mieszkańców okolicznych gmin.

Zalecenia

Zaleca się :

- udoskonalić proces dyplomowania ze szczególnym uwzględnieniem prac inżynierskich;
- wprowadzić do sylabusów informacje o wykorzystywanych metodach dydaktycznych i programach komputerowych;
- rozważyć urealnienie godzin konsultacji w niektórych grupach modułów zajęć;
- rozważyć przyjęcie nieco niższej ogólnej liczby pkt. ECTS dla studiów I stopnia;
- opracować standardy dla projektu jako znaczącej formy weryfikacji efektów co będzie wspomagać jakość projektów oraz porównywalność wyników weryfikacji;
- w organizacji studiów niestacjonarnych w szerszym stopniu uwzględniać opinie i wnioski studentów;
- podjęcie działań mających na celu podwyższenie poziomu nauczania języków obcych na pierwszym stopniu studiów;
- udoskonalenie systemu weryfikacji praktyk studenckich.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Początkiem sformalizowanych działań podjętych w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu w zakresie stworzenia systemu zapewniania jakości kształcenia było przyjęcie przez Senat Uczelni w czerwcu 2002 r. Uchwały w sprawie wprowadzenia systemu wewnętrznej oceny o doskonalenie jakości kształcenia. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) obejmuje m.in.: projektowania i zatwierdzania programów kształcenia, weryfikowanie efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, ocenę zajęć dydaktycznych dokonywaną przez studentów, wnioski z monitorowania kariery zawodowej absolwentów, wnioski z badania oczekiwań pracodawców i zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy oraz działania w zakresie zapobiegania i wykrywania plagiatów. System podlega doskonaleniu i jest dostosowywany do zmieniających się uwarunkowań prawnych.

Zasady Systemu dotyczące projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu kształcenia określały: Uchwała Senatu UP z grudnia 2011 r. w sprawie wytycznych dla rad wydziałów dotyczących tworzenia programów kształcenia oraz Zarządzenie Rektora z lutego 2012 r. w sprawie wzoru wniosków rad wydziałów, stanowiących podstawę do podjęcia przez Senat uchwał o określenie efektów kształcenia, utworzenie kierunków studiów lub wnioskowania o uprawnienia do prowadzenia kierunku studiów. Obecnie jest to Uchwała Senatu z czerwca 2015 r. w sprawie wytycznych dla rad wydziałów dotyczących tworzenia programów studiów.

Na Wydziale prowadzącym wizytowany kierunek „gospodarka przestrzenna” strukturę wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia tworzą m.in.: Wydziałowa Komisja ds. Studiów (WKdsS) oraz Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na kierunku Gospodarka Przestrzenna (KZdsJK) dzielący się na 7 zadaniowych podzespołów.

Efekty kształcenia dla kierunku „gospodarka przestrzenna” Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu zatwierdził Uchwałą Nr 397/2012 z czerwca 2012 r. Efekty kształcenia wizytowanego kierunku zmienione zostały na mocy Uchwały Nr 374/2016 Senatu w maju 2016 r.

Konsultacje dotyczące programów studiów wizytowanego kierunku prowadzone były podczas przygotowywania programu i planu oraz uruchamiania studiów I st. (w 2007/2008), wprowadzania KRK (w 2011/2012), a także w trakcie tworzenia i uruchamiania studiów II st. (w 2013/2014-2014-2015). Miały one formę bezpośrednich rozmów Władz Dziekańskich, kierowników przedmiotów i grup seminaryjnych oraz nauczycieli akademickich z przedstawicielami gmin i miast (wójtami, burmistrzami, pracownikami urzędów), a także innych instytucji związanych z gospodarką przestrzenną (m.in. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego, Miejska Pracownia Urbanistyczna w Poznaniu). Interesariusze zewnętrzni mają wpływ na doskonalenie i realizację programu kształcenia również w zakresie organizacji i prowadzenia studenckich praktyk, staży zawodowych, wspierają również studentów przy opracowywaniu prac dyplomowych.

Bieżące monitorowanie i okresowy przegląd, a także modyfikacja planów i programów kształcenia na ocenianym kierunku odbywa się zgodnie z Zarządzeniami Rektora UP z sierpnia 2013 r. (odpowiednio: w sprawie wprowadzenia procedury oceny programu kształcenia oraz w sprawie wprowadzenia procedury modyfikacji planów i programów kształcenia). Uczestnikami powyższego procesu są wybrani członkowie Kierunkowego Zespół ds. Jakości Kształcenia (KZdsJK), w tym nauczyciele akademicki, studenci, a także w przypadku oceny programu kształcenia - interesariusze zewnętrzni.

Załączniki *Procedury oceny programu kształcenia* stanowią: karta procedury, wykaz przedmiotów (modułów) podlegających ocenie, protokół oceny programu przedmiotu na podstawie sylabusu (karty przedmiotu), raport oceny programu kształcenia dla kierunku studiów oraz instrukcja oceny programu kształcenia na kierunku studiów.

Ocena programu kształcenia na ocenianym kierunku dokonywana jest cyklicznie i kompleksowo przez KZdsJK; odbywa się w szczególności po zakończeniu pierwszego roku nowego cyklu kształcenia oraz po zmianach wprowadzonych procedurą „modyfikacja planów i programów kształcenia”. Zgodnie z przyjętymi kryteriami ocenie podlegają: efekty kształcenia, treści programowe, sekwencja przedmiotów, formy realizacji efektów kształcenia, proces dyplomowania oraz praktyki zawodowe. Wykaz przedmiotów (modułów) podlegających okresowej ocenie przygotowuje przewodniczący KZdsJK. Członkowie KZdsJK wyznaczeni do przeprowadzenia oceny dokonują weryfikacji sylabusów (kart) wszystkich przedmiotów (modułów) występujących w programie kształcenia na ocenianym kierunku i poziomie kształcenia w celu sprawdzenia poprawności ich wypełniania, a zatem oceniają: zgodność sylabusów z programem kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem zgodności efektów kształcenia uzyskiwanych na zajęciach z danego przedmiotu, z kierunkowymi efektami kształcenia, posługując się tzw. macierzą efektów; czy założone efekty kształcenia dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla ocenianego przedmiotu są możliwe do uzyskania przy przekazaniu studentom treści programowych zapisanych w sylabusie przedmiotu, realizowanych w formie wykładów, ćwiczeń i innych form oraz przy zastosowanych metodach dydaktycznych. Ponadto członkowie Zespołu oceniają poprawność

zaplanowanej liczby godzin zajęć i proporcji wykładów do ćwiczeń dla realizacji założonych treści i efektów kształcenia; sprawdzają poprawność metod weryfikacji efektów kształcenia przedstawionych przez prowadzących w sylabusach, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki tych metod względem wiedzy i umiejętności; oceniają poprawność wymagań egzaminacyjnych i zaliczeniowych ustalonych w sylabusie przedmiotu oraz podziału łącznej oceny z przedmiotu na część ocenianą na egzaminie oraz w ramach zaliczenia np. ćwiczeń i innych form realizacji efektów kształcenia - jeśli zostały wskazane w sylabusie; weryfikują poprawność przypisania przedmiotowi punktów ECTS, liczbę godzin przeznaczonych na pracę własną studenta, czas przeznaczony na konsultacje, egzamin lub zaliczenie przedmiotu; oceniają dobór i kwalifikacje nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne z przedmiotu, w oparciu o dorobek dydaktyczny, naukowy lub/i doświadczenie zawodowe i ich związku z efektami kształcenia zdefiniowanymi dla prowadzonego przedmiotu. Osoba oceniająca program kształcenia udziela odpowiedzi na powyższe pytania oraz ma możliwość wniesienia uwag do protokołu oceny, a także dostrzeżonych uchybień w przygotowaniu sylabusu (karty przedmiotu). W celu usunięcia zidentyfikowanych nieprawidłowości protokół jest przekazywany do kierownika przedmiotu. Zbiorcze wyniki oceny programu kształcenia gromadzone są w formie raportu zawierającego: uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron; dobre praktyki oraz zalecenia i rekomendacje służące poprawie jakości kształcenia. Raport opracowywany jest przez przewodniczącego KZdsJK, a następnie przedkładany Władzom Wydziału.

W programie kształcenia uwzględniana jest także ocena zajęć dydaktycznych sformułowana w ankietach studenckich oraz ocena studiów przez absolwentów bezpośrednio po ich ukończeniu. Doskonalenie procesu kształcenia realizuje się również na podstawie regulaminu hospitacji. Działania te wynikają z Zarządzeń Rektora i obowiązują na poziomie całej Uczelni.

Wyniki studenckiej ankiety oceny zajęć dydaktycznych (a także prowadzących nauczycieli akademickich) mają wpływ zarówno na doskonalenie programu kształcenia, jaki i warunki i formy jego realizacji. Badanie przeprowadzane jest w formie elektronicznej po każdym semestrze. W 2016 r. zmieniony został wzór ankiety. W ramach badania studenci oceniają nauczycieli akademickich i zajęcia w skali 2-5, gdzie 2 oznacza ocenę negatywną, a 5 ocenę bardzo dobrą. Ponadto studenci mogą zaznaczyć N, co oznacza „nie mam zdania, nie wiem”. W kwestionariuszu ankiety znajduje się 5 pytań, a ponadto miejsce na wypowiedź otwartą, w szczególności w przypadku ocen skrajnych (bardzo dobrej i negatywnej). Pytania zamieszczone w ankiecie dotyczą: przygotowania nauczyciela akademickiego do zajęć; sprecyzowanych przez niego wymagań wobec studentów (warunków zaliczenia, programu zajęć, efektów kształcenia, punktów ECTS itp.); organizacji zajęć i wykorzystania czasu (zastosowanych pomocy dydaktycznych, punktualności, powielania treści, w tym innych przedmiotów); obiektywności i rzetelności oceniania wiedzy i umiejętności studenta oraz uprzejmości i życzliwości nauczyciela akademickiego wobec studentów. Podczas badania zostały jednak zdiagnozowane nieprawidłowości. Z niżej ocenionymi nauczycielami akademickimi przeprowadzona została rozmowa wyjaśniająca. Zajęcia dydaktyczne, co do których powtarzały się uwagi krytyczne podlegały hospitacji interwencyjnej.

Analiza programów kształcenia prowadzona jest również w oparciu o wypełniane przy odbiorze dyplomu - Ankiety oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu. W ankietach tych

absolwenci najlepiej ocenili nadzór ze strony opiekuna pracy dyplomowej oraz nabycie kompetencji społecznych, niżej m.in. kadre akademicką, jakość polecanych materiałów oraz nabycie umiejętności praktycznych. Negatywnie oceniony został poziom nauczania języka obcego oraz powtarzanie treści programowych.

W odpowiedzi na wyniki ankietyzacji KZdsJK rekomendował m.in. utrzymywanie wysokiego poziomu kadry akademickiej, przekazywanie do Studium Języków Obcych postulatów dotyczącego podniesienia poziomu nauczania języków obcych, kontynuację weryfikacji sylabusów i eliminację powtarzania treści nauczania w ramach różnych przedmiotów, a także położenie większego nacisku na zajęcia o charakterze praktycznym.

W następstwie działań monitorujących program kształcenia wprowadzono m.in. zmiany w przedmiotach do wyboru (np. w miejsce pracowni dyplomowej w prowadzono *Zasoby przestrzenne I oraz II*), zmieniono też sekwencję przedmiotów specjalizacyjnych. Na skutek uwag zamieszczonych w ankietach studenckich przykładowo przesunięto GIS na wcześniejszy semestr oraz zwiększono wymiar zajęć praktycznych, w tym z obsługi programów AutoCad i QGIS oraz opracowania dokumentów planistycznych. Postulowana przez studentów oraz interesariuszy zewnętrznych korekta programu studiów przykładowo polegała m.in. na usunięciu z planu Proseminarium oraz redukcji liczby godzin z wybranych wykładów i wprowadzeniu przedmiotów takich jak *Rynek i wycena nieruchomości rolnych i leśnych* oraz *Rzeczoznawstwo majątkowe*. Na skutek uwag formułowanych przez absolwentów w ankietach wypełnianych bezpośrednio po ukończeniu studiów skorygowano przedmioty tj.: *Budownictwo wiejskie, Teledetekcja na obszarach rolnych i leśnych, Ekonomia środowiska, Systemy transportowe, zarządzanie ryzykiem powodziowym. Metody modelowania i teorie gospodarki przestrzennej, Geochemia krajobrazu, Samorząd terytorialny w Europie i w Polsce* (z uwagi na powtarzanie treści), *Nowoczesne techniki wizualizacji* (przeniesiono na semestr I). Na studiach II s. w miejsce pracowni dyplomowej wprowadzono przedmioty specjalizacyjne: *Nowoczesne rozwiązania posadowień budowli ziemnych, Geowizualizacja, Usługi ekosystemowe i wycena agroekosystemów, Gospodarka regionalna i metody badań*.

Prace związane z monitorowaniem programów kształcenia są weryfikowane na podstawie sprawozdań częściowych sporządzanych przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, przygotowujący raporty z analizy ankiet oceny zajęć dydaktycznych, z hospitacji zajęć, z analizy ankiet oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu, protokoły oceny programu przedmiotu na podstawie sylabusu, raport oceny programu kształcenia. KZdsJK, wykonując czynności zgodne z procedurami, monitoruje na bieżąco jakość kształcenia, a wnioski stanowią podstawę doskonalenia programu kształcenia. W procesie tym biorą udział także przedstawiciele studentów oraz interesariuszy zewnętrznych poprzez ich udział w pracach Zespołu. Na podstawie wyników sporządzonych przez KZdsJK analiz Rada Wydziału zatwierdza realizowany plan działań korygujących i naprawczych, który prezentowany jest na posiedzeniu Rady Wydziału pod koniec każdego roku akademickiego. Podczas wizytacji przedstawiono działania następujące naprawcze zmierzające do poprawy jakości kształcenia na wizytowanym kierunku studiów sformułowane na podstawie sprawozdania KZdsJK w r.a. 2016/2017: niski poziom nauczania języków obcych - powstanie fachowego słownika języka obcego i materiałów do samodzielnego uczenia (wersja elektroniczna umieszczona zostanie na stronie Wydziału, zabezpieczona będzie jednak hasłem), zmiany w sylabusach (rozszerzenia, sprecyzowanie opisu treści kształcenia) - omówienie na posiedzeniu RW i przekazanie

wniosków do jednostek dydaktycznych, niska ocena uczelnianego systemu pomocy w planowaniu kariery i wejściu na rynek pracy oraz praca dziekanatu - zwiększenie aktywności jednostek, zwiększenie wpływu studentów na program kształcenia – comiesięczne spotkania z samorządem Studenckim oraz przedstawicielami poszczególnych kierunków, przeprowadzenie akcji uświadamiającej studentów o możliwości ich wpływu na proces kształcenia poprzez Samorząd Studencki, rozważenie możliwości zmiany przedstawicieli KZdsJK na osoby bardziej zaangażowane, na podstawie wyników ankietyzacji

zajęć dydaktycznych wytypowanie niektórych przedmiotów do hospitacji interwencyjnych. Raporty z funkcjonowania WSZJK przekazywane są Prorektorowi ds. Studiów. Sprawozdanie z działania uczelnianego systemu jakości kształcenia za poprzedni rok akademicki prezentowane są na posiedzeniu Senatu Uczelni.

3.2. W trakcie oceny wizytowanego kierunku studiów stwierdzono, iż w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia stosowane jest narzędzie za pomocą, którego możliwa jest ocena publicznego dostępu do informacji - jest to ankieta oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu. Do monitorowania programów oraz warunków kształcenia, a także do pozyskiwania opinii studentów i absolwentów wykorzystuje się narzędzia informatyczne. Wykorzystywane źródła informacji to strona internetowa Uczelni zawierająca istotne informacje dla wszystkich grup odbiorców, system informatyczny Wirtualny Dziekanat oraz wymagająca uzupełnienia strona Wydziału Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej. Strona internetowa Uczelni w ramach działań doskonalących została w ostatnim czasie rozbudowana i uzupełniona o niezbędne informacje. Znajdują się na niej akty ogólnouczelniane tj. Uchwały Senatu Uniwersytetu, Zarządzenia Rektora oraz regulaminy znajdują się na stronie internetowej Uczelni w części przeznaczony dla studentów, w zakładce Repozytorium dokumentów, natomiast w katalogu procedur UKDsJK akty wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia stanowiące dla Wydziału podstawę działań projakościowych na wszystkich prowadzonych w Jednostce kierunkach.

Za przyjęte rozwiązania systemowe w wizytowanej Jednostce oraz za przegląd zawartości wydziałowej strony internetowej, odpowiadają: prodziekani, pracownik techniczny oraz Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Promocji.

Wydział prowadzący wizytowany kierunek studiów nie zapewnia pełnego, otwartego dostępu do informacji o treściach związanych z programem kształcenia (np. sylabusów, efektów kształcenia). Znaczna część informacji, w tym karty przedmiotów i wyniki osiągane przez studentów udostępniane są po zalogowaniu do zintegrowanego systemu elektronicznego. Publicznie udostępniane są informacje o warunkach rekrutacji, o uznawaniu efektów kształcenia i kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, zasadach dyplomowania oraz zasadach potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Na stronie Wydziału brak jest również informacji dotyczących zapewnienia jakości kształcenia (składu działających na Wydziale ciał kolegialnych, rocznych raportów podsumowujących jakość kształcenia).

Informację na temat zasad oraz metod weryfikacji oceny efektów kształcenia przekazują studentom na pierwszych zajęciach nauczyciele akademicy prowadzący przedmiot. Na Wydziale organizowane są spotkania z pierwszym rokiem studiów przekazywana jest ponadto informacja na temat organizacji roku akademickiego, struktury organizacyjnej Wydziału oraz organizacji procesu dydaktycznego.

Dla studentów starszych roczników studiów planowane są również spotkania informacyjne dotyczące procesu dyplomowania, poświęcone w szczególności wyborowi tematyki prac dyplomowych i związanemu z tym przydziałowi do określonych grup seminaryjnych. Podczas spotkań ze studentami omawiane są również różnice między specjalizacjami realizowanymi na studiach magisterskich, a uczestniczą w nich również nauczyciele akademicki reprezentujący prowadzone na kierunku specjalizacje.

Aspektem, który wymaga poprawy jest przekazywanie informacji studentom studiów niestacjonarnych. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wskazali oni, iż np. nie posiadali odpowiedniej wiedzy na temat obowiązkowych praktyk.

W holu głównym Jednostki zamontowany został monitor, na którym wyświetlane są informacje na temat wydarzeń oraz spotkań przeznaczonych dla studentów. Możliwość przekazywania wiadomości posiadają władze dziekańskie, pracownicy naukowo-dydaktyczni oraz przedstawiciele Samorządu Studenckiego.

Poziom zadowolenia z dostępu do informacji oceniany jest w ramach WSZJK przez absolwentów, jak wspomniano wcześniej, poprzez ankietę oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu. W ankiecie tej zamieszczone jest pytanie dotyczące oczekiwań do funkcjonowania strony internetowej Uczelni/Wydziału pod względem dostępności informacji w zakresie planów studiów, aktualnych komunikatów, Wirtualnego Dziekanatu. Z analizy udostępnionych podczas wizytacji raportów z przeprowadzonej na kierunku ankietyzacji wynika, że ankietowani niezbyt wysoko ocenili stronę internetową, dostępność i funkcjonowanie Internetu oraz dostęp do literatury specjalistycznej Wydziału. Z ankiet wynika też, iż system pomocy ze strony uczelni w planowaniu kariery i wejściu na rynek pracy nie funkcjonuje prawidłowo. Na stronie internetowej wydziału nie znajdują się informacje od potencjalnych pracodawców dotyczące praktyk i staży zawodowych dla studentów kierunku „gospodarka przestrzenna”. Brak jest również ogłoszeń dotyczących konferencji naukowych z przedmiotowego zakresu.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu opiera się na aktach ogólnouczelnianych. Obejmuje on formy kształcenia i obszary ważne dla jakości kształcenia, w tym dotyczące projektowania, zatwierdzania i monitorowania efektów kształcenia. Zapewniony jest udział kadry akademickiej oraz studentów w procesie określania efektów kształcenia; prowadzona współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym zapewnia udział w powyższym procesie interesariuszy zewnętrznych. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia monitoruje się stopień osiągania zakładanych efektów kształcenia. Monitorowanie programu kształcenia prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia. Podejmuje się systematyczne działania umożliwiające ocenę przyjętych sposobów weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi umożliwia monitorowanie oczekiwań rynku pracy, co pozwala na doskonalenie programu kształcenia. Dostęp do aktualnej, zrozumiałej oraz zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie kształcenia i realizacji procesu kształcenia prowadzonego na Wydziale Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu wymaga udoskonalenia. Prowadzona jest ocena publicznego dostępu do informacji, co

umożliwia podejmowanie skutecznych działań służących podnoszeniu jego jakości, w oparciu o potrzeby odbiorców.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

- Usprawnienie oraz zintensyfikowanie działań informacyjnych związanych z procesem kształcenia na kierunku „gospodarka przestrzenna”, w tym uzupełnienie strony internetowej Wydziału o informacje związane z procesem oraz jakością kształcenia (sylabusy, praktyki, konferencje, raporty dotyczące WSZJK).

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1. Zajęcia dydaktyczne na kierunku gospodarka przestrzenna zajęcia prowadzi 60 nauczycieli akademickich, głównie pracowników dwóch wydziałów - WIŚiGP i WE-S, którzy reprezentują pięć obszarów nauk: rolniczych, leśnych i weterynaryjnych; społecznych; technicznych; przyrodniczych i ścisłych. To grono jest uzupełniane przez specjalistów z zakresu z zakresu nauki języków obcych i wychowania fizycznego oraz rzeczoznawstwa majątkowego. Kadra akademicka jest uzupełniana również przedstawicielami praktyki.

Wydział zgłosił do minimum kadrowego kierunku gospodarka przestrzenna łącznie 21 nauczycieli akademicki, w tym 19 osób do minimum dla I stopnia i 17 osób do minimum dla II stopnia studiów. Po szczegółowej analizie dorobku naukowego nauczycieli zgłoszonych do minimum kadrowego dla I stopnia zaliczono 18 osób, a dla II stopnia 16 osób. Do obu minimów nie zaliczono tej samej osoby (dr hab.), która nie posiada dorobku zapewniającego realizację programu studiów na kierunku gospodarka przestrzenna w dyscyplinach do których odnoszą się efekty kształcenia). W skład minimum kadrowego dla pierwszego stopnia wchodzi: 3 prof., 9 dr hab. i 6 doktorów, a w podziale na obszary: obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, dyscyplina ochrona i kształtowanie środowiska – 10 osób, obszar nauk społecznych, dyscyplina ekonomia – 5 osób i obszar nauk technicznych, dyscyplina budownictwo – 3 osoby. W skład minimum kadrowego dla drugiego stopnia wchodzi: 2 prof., 6 dr hab. i 8 doktorów, a w podziale na obszary: obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, dyscyplina ochrona i kształtowanie środowiska – 10 osób, obszar nauk społecznych, dyscyplina ekonomia – 3 osoby i obszar nauk technicznych dyscyplina budownictwo – 3 osoby. Wymagania dotyczące minimum kadrowego spełnione są z wielkim nadatkiem, udział przedstawicieli poszczególnych obszarów jest zbieżny z podziałem punktów ECTS pomiędzy te obszary. Skład minimum kadrowego, wraz z pozostałymi nauczycielami włączonymi w proces kształcenia na tym kierunku reprezentuje bardzo szeroki zakres wiedzy, pozwalającej na pełną realizację efektów kształcenia sformułowanych dla tego

kierunku. Pracownicy Wydziału są bardzo aktywni naukowo, w latach 2013-2016 wśród 146 prac z listy A MNiSzW znajduje się wiele pozycji o wysokim IF. O wielkiej aktywności naukowej świadczą również liczne awanse naukowe pracowników Wydziału. W ostatnich pięciu latach pomyślnie zakończono 20 postępowań doktorskich (w tym 1 z minimum kadrowego), 23 postępowania habilitacyjne (w tym 3 z minimum), a 4 osoby awansowały na stanowisko profesora nadzwyczajnego (w tym 2 z minimum) oraz 2 na stanowisko profesora zwyczajnego.

Kompetencje dydaktyczne kadry zostały również zweryfikowane przez ZO PKA w trakcie wizytacji na podstawie przeprowadzonych hospitacji zajęć na ocenianym kierunku (2 wykłady i 4 ćwiczenia). Przeprowadzone hospitacje pozwoliły na stwierdzenie, że kwalifikacje nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia są odpowiednie. Formy zajęć oraz stosowane metody kształcenia zostały prawidłowo dobrane do charakteru poszczególnych zajęć, a ich realizacja jest prawidłowa.

4.2. Wszyscy pracownicy realizujący zajęcia są zobowiązani do odbycia kursu pedagogicznego. Wyjątek od tej reguły stanowią wykłady prowadzone przez praktyków (*Rzeczoznawstwo majątkowe, Rynek i wycena nieruchomości rolnych i leśnych*). Podstawą przydzielania prowadzenia zajęć jest odpowiedni dorobek naukowy uzupełniony często różnymi: kursami, szkoleniami i studiami podyplomowych, oceny tej dokonuje kierownik katedry. Na podkreślenie zasługuje duża aktywność pracowników w zakresie uzupełniania swoich kompetencji w ramach ww. form doskonalenia zawodowego.

Bardzo szeroki zakres kwalifikacji kadry pozwala na prawidłową obsadę zajęć i w zdecydowanej większości przypadków jest ona w pełni prawidłowa. Szczegółowa analiza wykazała wątpliwości w odniesieniu do 3 przedmiotów: *Geodezja i kartografia, Zarządzanie przestrzenią, Urządzanie obszarów wiejskich*. Osoba odpowiedzialna za przedmiot *Geodezja i kartografia* posiada dorobek w dyscyplinie ochrona i kształtowania środowiska. Natomiast w przypadku dwóch pozostałych przedmiotów, osoba odpowiedzialna wykazuje dorobek w dyscyplinie leśnictwo i specjalizuje się w ekonomice leśnictwa. Ten dorobek jest przydatny w realizacji tych przedmiotów, jednak nie obejmuje całości zagadnień stanowiących podstawę tych ważnych dla kierunku przedmiotów. Z przedstawionych dokumentów wynika, iż powierza się prowadzenie wykładów osobom nieposiadającym stopnia naukowego np. *Zasady kompozycji przestrzennej, Planowanie infrastruktury technicznej*. Osoby te posiadają bardzo dobre przygotowanie zawodowe, są absolwentami kierunku architektura i urbanistyka, a tym samym są bardzo dobrymi specjalistami przygotowanymi do prowadzenia zajęć praktycznych – ćwiczeń, natomiast prowadzenie wykładów powinno się powierzać osobom posiadającym stopień naukowy.

Rozwiązania zastosowane na ocenianym kierunku w zakresie obsady zajęć dydaktycznych są realizowane zgodnie z przyjętymi w Uczelniach standardami. Liczbę, dorobek naukowy i kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich, jak również strukturę kwalifikacji i dorobku naukowego kadry dydaktycznej na ocenianym kierunku należy uznać za odpowiednie. Na uznanie zasługuje powierzenie prowadzenia dwóch przedmiotów specjalistom – praktykom.

4.3. Władze Wydziału wykazują dużą troskę i dbałość o rozwój kadry, szczególnie młodych pracowników. Dbałość o rozwój własnej kadry naukowo-dydaktycznej stanowi jeden z najważniejszych elementów strategii rozwoju Wydziału. Podstawowym celem polityki

kadrowej Wydziału w ostatnich latach było dążenie do uzyskiwania przez młodych nauczycieli akademickich stopni doktora i doktora habilitowanego oraz tytułu naukowego profesora. Cel ten udało się już zrealizować, dane liczbowe zostały przytoczone w pkt 4.1. Nowi pracownicy naukowo-dydaktyczni ze stopniem naukowym doktora zatrudniani są na okres jednego roku najczęściej na stanowisku asystenta, a następnie po uzyskaniu pozytywnej oceny w macierzystej jednostce zatrudniani są na stanowisko adiunkta. Rekrutacja tej kadry odbywa się na zasadach postępowania konkursowego.

Wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni podlegają okresowej ocenie, zgodnie z zapisami Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Jakość kształcenia określana jest natomiast m.in. na podstawie hospitacji oraz oceny dokonywanej przez studentów. Dotychczasowe oceny z hospitacji i ankiet studentów nie wskazują na występowanie większych uchybień. W nielicznych przypadkach (dwa), z uwagi na opinie studentów, zarządzono dodatkowe (interwencyjne) hospitacje. Uwagi studentów przekazano kierownikom jednostek, którzy przeprowadzili rozmowy wyjaśniające z nauczycielami. Ważnym aspektem działania KZds.JK jest także wskazanie wyróżniających się pracowników dydaktycznych na ocenianym kierunku. W ramach systemu nagród możliwe jest przyznanie nagrody finansowej za wyróżniającą się działalność dydaktyczną. Dziekan Wydziału wspiera również pracowników w podnoszeniu kompetencji zawodowych w postaci studiów podyplomowych (np. z zakresu geoinformacji) czy tematycznych kursów szkoleniowych, poprzez ich dofinansowanie.

W opinii studentów wizytowanego kierunku studiów, kadra dydaktyczna jest odpowiednio przygotowana do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Oceny ankiet studenckich są analizowane przez Władze, odbywają się również cykliczne spotkania podczas których studenci przekazują swoje opinie. Stanowią one podstawę doskonalenia kadry oraz prowadzenia polityki kadrowej. Studenci wskazali na konkretne przykłady działań związanych z wynikami ich oceny np. po interwencji Władz, prowadzący zajęcia zmieniali sposób prowadzenia zajęć oraz zwracali uwagę na sugestie studentów.

Zdecydowanie gorzej studenci oceniają kadrę nauczającą języki obce. W opinii studentów osoby te nie potrafią w kompleksowy sposób przekazywać wiedzy, a zastrzeżenia były już wcześniej formułowane przez studentów, jednak nie odniosły pozytywnego skutku, co przyczynia się do obniżenia efektywności kształcenia językowego na ocenianym kierunku.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Kadara prowadząca kształcenie na kierunku gospodarka przestrzenna reprezentuje pięć obszarów kształcenia, a dodatkowo jest wspierana przez specjalistów z jednostek ogólnouczelnianych, jak również praktyków. Minimum kadrowe spełnia wszystkie warunki formalne, a przede wszystkim merytoryczne. Są reprezentowane wszystkie obszary, do których odnoszą się efekty kształcenia, a udział przedstawicieli poszczególnych obszarów odzwierciedla udział punktów ECTS przypisanych poszczególnym obszarom. Tak duże zasoby kadrowe pozwalają na prawidłową obsadę zajęć, jednak mimo to wskazano przypadki, w których ta obsada wymaga drobnej korekty. Władze Wydziału prowadzą odpowiedzialną i skuteczną politykę kadrową, co przekłada się na dużą liczbę awansów naukowych, jak również dużą aktywność w uzupełnianiu kompetencji niezbędnych do realizacji nowych zadań dydaktycznych. Kadra prowadząca zajęcia na tym kierunku jest stosunkowo młoda i wymaga dalszego podnoszenia swoich kwalifikacji, jednak jest to zespół z dużymi perspektywami.

Studenci pozytywnie oceniają swoich nauczycieli akademickich, z wyjątkiem nauczających języków obcych.

Dobre praktyki

Powierzanie prowadzenia zajęć dydaktycznych specjalistom – praktykom.

Zalecenia

Zaleca się:

- dokonanie korekty obsady w ramach wskazanych przedmiotów,
- doskonalenie kadry odpowiedzialnej za naukę języków obcych.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Współpraca Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest bardzo dobra. Jest ona wielopłaszczyznowa. Uczelnia powoła Radę Pracodawców, a w obrębie działalności Wydziału istnieje dodatkowe gremium interesariuszy zewnętrznych. Na podstawie przedstawionych dokumentów (protokoły spotkań i opinie pisemne), a także po rozmowach z przedstawicielami pracodawców można stwierdzić, że Wydział skutecznie zasięga opinii i rady w zakresie projektowania programu kształcenia, a także doboru metodologicznego w zakresie prowadzenia poszczególnych przedmiotów. Na skutek wieloletniej współpracy instytucjonalnej oraz osobistych kontaktów pracowników Wydziału z przedstawicielami poszczególnych pracodawców udało się wypracować m.in. program warsztatów terenowych w Gminie Kórnik. Jest to modelowy przykład współpracy pomiędzy Uczelnią, a zewnętrznym podmiotem (w tym przypadku jednostką samorządu terytorialnego). Musi w nich wziąć udział każdy student kierunku gospodarka przestrzenna. W ramach warsztatów studenci przygotowują plany zagospodarowania przestrzennego obszarów gminy, które nie posiadają takiego planu (uchwalonego). W ten sposób studenci nabywają wiedzę w praktyce, bazując na realnych danych i ograniczeniach, a JST uzyskuje koncepcje zagospodarowania w formie pełnych planów, które może zmieniać lub poddać pod akceptację lokalnej społeczności. Wzmocnieniem dodatkowym jakości tych warsztatów jest wystawa końcowa prac studentów, dostępna dla mieszkańców i wszystkich zainteresowanych. Warsztaty są doskonałym przykładem współpracy pomiędzy Uczelnią, a instytucjami zewnętrznymi w celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia w oparciu o umiejętności praktyczne. Wydział powinien spróbować ująć program tych warsztatów terenowych w formę kompleksowego produktu i spróbować go przekazać jako dobrą praktykę do innych Uczelni w kraju kształcących w zakresie gospodarki przestrzennej. Uczelnia jest jednym z sygnatariuszy porozumienia Uczelni kształcących w zakresie gospodarki przestrzennej, a jest to świetne forum do wymiany takich doświadczeń. Z informacji uzyskanych podczas spotkania ZO z pracodawcami wiadomo, że Wydział pracuje nad realizacją tego typu warsztatów w kolejnej wielkopolskiej gminie.

W zakresie praktyk zawodowych Wydział realizuje ponadstandardowo (studia o profilu ogólnoakademickim), obowiązkową praktykę zawodową. Od września 2017 obowiązujący wymiar praktyk wynosi 120 h Wydział skutecznie zbiera informacje od pracodawców odnośnie

do jakości pracy studentów w trakcie trwania praktyk. Zastrzeżenia budzi jednakże system weryfikacji efektów kształcenia nabytych przez studentów w czasie trwania praktyki. Jest to obszar wymagający poprawy i dopracowania. Zakres monitoringu losów absolwentów jest obecnie wciąż we wstępnej fazie projektowej, jednak informacje uzyskiwane od pracodawców i ankiety absolwentów ukazują, że są to osoby dobrze przygotowane merytorycznie i umiejętnościami do pracy zawodowej związanej z obszarem studiów. Pracodawcy podczas spotkania z ZO PKA podkreślali bardzo dobre podstawy programistyczne, merytoryczne i umiejętności pracy w zespole studentów przyjmowanych na praktyki lub do pracy. Oznacza to, że Wydział skutecznie kształci swoich studentów w zakresie wiedzy i umiejętności społecznych, dobrze przygotowując ich do współtworzenia nowoczesnej gospodarki opartej na wiedzy i kompetencjach.

W ramach działalności uczelnianego Biura Karier jest realizowany pilotażowy program rozwoju przedsiębiorczości studenckiej, w wyniku którego w ramach szeregu warsztatów z rynkowymi praktykami i przedsiębiorcami studenci nabywają wiedzy dotyczącej prowadzenia własnej działalności, możliwości pozyskania dofinansowań itd. Wnioskując z założeń trwającego kursu i zbierając informację od studentów w niego zaangażowanych będą to osoby w przyszłości tworzące miejsca pracy i innowacje.

Wydział ściśle współpracuje z jednostkami otoczenia społeczno-gospodarczego w realizacji badań zleconych, a także wspólnej realizacji grantów. W latach 2012-2017 zostało zrealizowanych 66 praktycznych prac badawczych dla podmiotów spoza Uczelnianych, a także uzyskano 25 grantów wspierających poszczególne elementy współpracy. Jest to wskaźnik bardzo wysoki w kontekście współpracy ocenianej jednostki, która prowadzi studia osadzone w ramach kształcenia ogólnoakademickiego.

Podsumowując analizę stanu faktycznego należy zaznaczyć, że Wydział wraz z Uczelnią stworzył klimat sprzyjający badaniom, współpracy i systematycznemu podnoszeniu jakości kształcenia. W ocenie kryterium współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym wnioskuje o ocenę wyróżniającą dla Wydziału.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym wpisuje się w strategię i misję Uczelni. Rozwinięta współpraca i integracja pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego i pracowniami planistycznymi, a Wydziałem owocuje silnym sprzężeniem zwrotnym w obszarze uprządkowania i podniesienia jakości kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna. Liczne badania naukowe i granty realizowane na potrzeby interesariuszy zewnętrznych są koronnym elementem współpracy ocenianej jednostki z otoczeniem. Mają one również przełożenie na jakość kształcenia, m.in. ze względu na liczne prace dyplomowe powiązane z tematyką prowadzonych badań praktycznych. Najmocniejszą stroną współpracy Wydziału z otoczeniem są warsztaty terenowe doskonale łączące nabywaną przez studentów wiedzę teoretyczną, z praktycznym jej wykorzystaniem w realnych warunkach. Scenariusze i metody prowadzenia tych warsztatów są warte opracowania w formie kompleksowego produktu i eksportu do innych Uczelni w Polsce. Praktyki zawodowe dla studentów wzmacniają aspekt kształcenia praktycznego studentów gospodarki przestrzennej. Jest to działanie dodatkowe, nieobowiązkowe na kierunku o profilu kształcenia ogólnoakademickim, jednak istniejący system weryfikacji osiągania efektów kształcenia w trakcie praktyki

zawodowej nie jest w pełni skuteczny. Należy jednakże nadmienić, że poza pewnymi błędami formalizacji weryfikacji, Uczelnia skutecznie przygotowuje studentów do pracy zawodowej. Powyższe uwagi wskazują jedynie elementy do ulepszenia.

Środowisko akademickie Wydziału ukształtowało niesformalizowaną platformę możliwości do rozwoju studentów, pracowników w kooperacji z jednostkami samorządu terytorialnego i przemysłem. Absolwenci są cenionymi pracownikami, a Wydział chętnie i systematycznie korzysta ze wsparcia konsultacyjnego ze strony Rady Interesariuszy Zewnętrznych

Dobre praktyki

- Warsztaty terenowe, jako modelowy przykład współpracy Wydziału prowadzącego kierunek gospodarka przestrzenna z jednostkami samorządu terytorialnego.

Zalecenia

- Dalszy rozwój współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Władze Wydziału przykładają dużą wagę do procesu umiędzynarodowienia kształcenia. Wyjazdy kadry naukowej, doktorantów i studentów, są możliwe dzięki podpisanym umowom o współpracy, pomiędzy Uczelnią kilkunastoma ośrodkami zagranicznymi. Wśród państw, które pracownicy i studenci Wydziału mogą odwiedzić są nie tylko kraje Unii Europejskiej, ale również Stany Zjednoczone, Federacja Rosyjska, Ukraina i Kazachstan. W ramach programu Erasmus+ zostały podpisane umowy m. in. z: Czech University of Life Science, University of Copenhagen, Technische Universität Dresden, Universität für Bodenkultur Wien, Alexander Technological Educational Institute of Thessaloniki, Fachhochschule Erfurt, Aristotele University of Thessaloniki. W każdym roku akademickim kilku studentów z kierunku gospodarka studiuje na ww. uczelniach. Studentom wyjeżdżającym wskazywane są kursy objęte programem kształcenia na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu oraz ich odpowiedniki do zaliczenia na uczelni zagranicznej. Student zostaje również poinformowany o ewentualnych różnicach do zaliczenia po powrocie. W latach 2013-2017 na studia lub praktyki w ramach programu wyjechało 22 studentów oraz 6 pracowników. Wydział oferuje również 4 moduły tematyczne i realizację praktyk dla studentów z zagranicy. W jednostce organizowany jest dzień Erasmus+, podczas którego studenci zachęceni są do wyjazdów. Mogą również uzyskać wszelkie niezbędne informacje dotyczące jednostek zagranicznych oraz kwestii formalnych. Odbywają się również spotkania ze studentami, którzy wrócili z wymiany międzynarodowej. Ważnym elementem umiędzynarodowienia jest wprowadzenie do planu studiów drugiego stopnia przedmiotów w języku obcym: *Aktuelle Probleme der Stadt- und Regionalplanung* oraz *Contemporary problems of land management*.

W ocenie ZO PKA Władze stworzyły warunki do szerokiego umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna, sam rozmiar wymiany nie jest jeszcze w pełni satysfakcjonujący i wymaga dalszych działań zachęcających studentów do korzystania z

tej formy uatrakcyjnienia kształcenia, a przede wszystkim możliwości poznawania kultury innych narodów.

W opinii studentów Wydział kreuje warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. Niestety na spotkaniu z ZO PKA nie było studentów, którzy uczestniczyli lub planują udział w wymianie międzynarodowej. Jako powody tej decyzji podkreślali sprawy rodzinne, kwestie ekonomiczne, niewystarczającą znajomość języka obcego oraz obawę o zaliczenie tego etapu studiów po powrocie do Polski. Na spotkaniu z ZO PKA studenci podkreślali dobry poziom nauczania języków obcych na studiach drugiego stopnia - przedmioty specjalistyczne prowadzone są w języku angielskim oraz niemieckim przez wykwalifikowaną kadrę dydaktyczną. Natomiast zdecydowanej poprawy wymaga nauka języków obcych na studiach I stopnia. W opinii studentów na studiach I stopnia zajęcia z języka obcego prowadzone są przez osoby bez odpowiedniego przygotowania, metody kształcenia nie są nastawione na studenta, a osiągnięte efekty kształcenia są niezadowolające.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Władze Wydziału wykazują dużą troskę o proces umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna, stworzyły formalne ramy wymiany w ramach programu Erasmus+. Przygotowano również ofertę dla studentów przyjeżdżających, bardzo pozytywnie należy ocenić umieszczenie w planie studiów przedmiotu w języku obcym, z możliwością wyboru języka wykładowego angielskiego i niemieckiego, co pozwala wszystkim studentom na skorzystanie z tej formy pogłębiania znajomości języka fachowego. Studenci korzystają z wymiany międzynarodowej, niemniej należy czynić dalsze działania promocyjne mające na celu zwiększenie jej rozmiaru. Ograniczeniem jest niski poziom nauczania języka obcego na pierwszym stopniu studiów i w tym należy upatrywać małej liczby decyzji o wyjeździe na studia zagraniczne przez studentów kierunku gospodarka przestrzenna.

Dobre praktyki

Wprowadzenie do planu studiów zajęć związanych z kierunkiem, realizowanych równolegle w języku niemieckim i angielskim.

Zalecenia

- Aktywne promowanie możliwości wyjazdów zagranicznych wśród studentów i poszerzanie oferty dla studentów przyjeżdżających.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1. Baza dydaktyczna Wydziału mieści się w kapusie zlokalizowanym przy ul. Piątkowskiej 94, gdzie znajdują się 4 sale wykładowe, 6 sal ćwiczeniowych, 3 pracownie komputerowe i 7 sal seminaryjnych oraz 5 pracowni laboratoryjnych. Studenci ocenianego kierunku korzystają z infrastruktury w kompleksie Collegium Maximum, BioCentrum oraz infrastruktury

w Katedrze Chemii, gdzie odbywają się zajęcia prowadzone przez pracowników innych wydziałów. Sale wykładowe posiadają znacznie większą liczbę miejsc niż liczebność poszczególnych lat na kierunku gospodarka przestrzenna, są wyposażone w nowoczesne urządzenia audiowizualne. Również sale do ćwiczeń audytoryjnych są odpowiedniej wielkości i posiadają wymagane wyposażenie.

Szczególną uwagę poświęcono ocenie specjalistycznych pracowni, niezbędnych do realizacji programu kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna: Pracownia urbanistyczna o powierzchni pow. 40 m² wyposażona w makiety oraz projekty wnętrz urbanistycznych, tablicę oraz urządzenia audiowizualne, przeznaczona do zajęć projektowych z przedmiotów: *Projektowanie urbanistyczne, Zasady kompozycji przestrzennej, Rysunek techniczny, Grafika inżynierska, Projektowanie terenów zieleni miejskiej*, pozwalająca na eksponowanie prac wykonanych przez studentów. Sale komputerowe – sale 1a, 1b, 103. Łącznie tych salach są zainstalowane 52 komputery, podłączone do lokalnej sieci komputerowej z dostępem do Internetu, posiadają system operacyjny Windows. Część komputerów to nowe jednostki. W tych salach komputerowe realizowane są zajęcia praktyczne m.in. z przedmiotów: *Technologia informacyjna, Grafika inżynierska, Geodezja i kartografia. Geograficzne Systemy Informacji Przestrzennej, Zasady kompozycji przestrzennej, Planowanie urbanistyczne, Planowanie przestrzenne, Planowanie infrastruktury technicznej, Fizjografia, Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych, Zasoby przestrzenne, Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza i krajoznawcza, Systemy transportowe, Teledetekcja na obszarach rolnych i leśnych, Nowoczesne techniki wizualizacji i inwentaryzacji obiektów infrastruktury technicznej, Zarządzanie ryzykiem powodziowym, Metody modelowania i teorie gospodarki przestrzennej Komputerowe modelowanie i prognozowanie procesów przestrzennych*. W ramach ćwiczeń studenci wykorzystują bogaty zestaw specjalistycznego oprogramowania m. in. AutoCAD, ArcGIS, QGIS, Geoxa Viewer, Saga GIS, CorelDRAW, SketchUp, Photoshop, Paint, C-geo, Map Info Professional, Agisoft Photoscan, Python, Canoco, Surfer 14, SUMO Simulation of Urban Mobility, Orfeo Toolbox, Recap, Revit, VisualSFM, HEC-RAS, MARS Metropolitan Activity Relocation Simulator, OPUS Open Platform for Urban Simulation. Dokonana wymiana sprzętu komputerowego i udostępnienie szerokich możliwości korzystania z bogatego oprogramowania pozwala jednoznacznie stwierdzić, że Wydział zrealizował zalecenia zawarte w Raporcie poprzedniej akredytacji.

Oprócz pracowni komputerowych studenci korzystają również z innych pracowni znajdujących się na Wydziale: pracowni meteorologii, pracowni fotointerpretacji i kartografii gleb, laboratorium chemii środowiska, laboratorium wodnego, laboratorium chemii gleb i wód, pracownia cech fizycznych gruntów, pracownia mechaniki gruntów i pracownia mechaniki budowli i budownictwa rolniczego. Ponadto Wydział dysponuje 3 terenowymi pracowniami bioklimatologii w różnych rejonach kraju - w miejscowości Rzecin na terenie podmokłym, w okolicach Tucza oraz miejscowości Trzebnica w terenie leśnym. Na terenie Wydziału, studenci mają możliwość korzystania z internetu bezprzewodowego, a także z trzech ogólnodostępnych terminali. Sieć Wi-Fi, obejmuje swoim zasięgiem prawie wszystkie obiekty Uczelni.

Przy budynku WISGP, kompleksie Collegium Maximum, BioCentrum oraz przy Katedrze Chemii funkcjonują parkingi samochodowe, z których mogą również korzystać studenci. W budynku Wydziału funkcjonuje jeden dźwig zewnętrzny, 2 dźwigi wewnętrzne

oraz podjazdy zewnętrzne i wewnętrzny, 3 sanitariaty, 1 pomieszczenie – boks dla osób niepełnosprawnych.

Wydział posiada odpowiednią infrastrukturę dydaktyczną oraz naukową umożliwiającą ich kształcenie. Studenci pozytywnie oceniają dostosowanie sal do liczebności grup. Jako największy atut studenci wskazali możliwość dostępu do specjalistycznego oprogramowania również na prywatnych komputerach. Umożliwia to wykonywanie projektów oraz zadań także poza uczelnią. Natomiast zdaniem studentów wyposażenie sal, w których odbywają się lektoraty jest nieodpowiednie. Brak nowoczesnego sprzętu uniemożliwia korzystanie z nowoczesnych metod nauczania.

Zajęcia dydaktyczne odbywają się w dwóch oddalonych od siebie budynkach. Na spotkaniu z ZO PKA studenci wskazali na konieczność częstego przemieszczania się. Przez krótkie przerwy między zajęciami bywa to utrudnieniem oraz powoduje częste spóźnienia na zajęcia. Rozkład zajęć powinien uwzględniać czas niezbędny na swobodne przemieszczenie się z budynku do budynku.

Dla studentów przygotowane zostały specjalne miejsca wypoczynku, gdzie mogą spędzić czas między zajęciami. Na spotkaniu z ZO PKA przedstawiciele tej grupy wskazali, że bardzo często z nich korzystają. Studenci nie są w pełni zadowoleni z dostępu do Internetu na terenie uczelni, w niektórych salach połączenie się z siecią bezprzewodową w ogóle nie jest możliwe.

W ocenie ZO PKA baza dydaktyczna dostosowana jest do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia, umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, jak również prowadzenia badań naukowych w dyscyplinach, do których odnoszą się efekty kształcenia.

7.2. Studenci kierunku korzystają ze zbiorów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Przyrodniczego. Dysponuje ona zmodernizowaną siecią komputerową umożliwiającą usprawnienie obsługi w zakresie katalogów, udostępniania zbiorów oraz informacji naukowej. Oferuje pełen serwis usług na swojej stronie internetowej. Działa w obrębie Poznańskiej Fundacji Bibliotek Naukowych obejmującej 11 bibliotek naukowych miasta Poznania. Zbiory (wg stanu na koniec 2016 r.) obejmują 711 678 woluminów książek i czasopism oraz 35 177 jednostek zbiorów specjalnych. Liczba tytułów czasopism bieżących - 554 w tym 461 krajowych i 93 zagranicznych. Czytelnie Biblioteki posiadają 125 miejsc, 12 stanowisk komputerowych, 2 samoobsługowe kopiarki, skaner, wi-fi. Sieć komputerowa Uczelni umożliwia dostęp wielu baz danych, m.in.: Academic Search Complete, Web of Science, Elsevier, Scopus, Springer, Wiley, Science Citation Index Expanded. Ze wszystkich baz znajdujących się w zasobach można również korzystać z komputerów domowych poprzez serwer HAN. Studenci i pracownicy mogą skorzystać z działającej Wypożyczalni Międzybibliotecznej. Biblioteka posiada bogate zasoby publikacji, zapewniony jest szeroki dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach dla kierunku gospodarka przestrzenna oraz bogate zasoby czasopism tradycyjnych i on-line. Pewnym mankamentem jest stan techniczny samego budynku Biblioteki Głównej, jednak dostęp poprzez Internet w znacznym stopniu go niweluje.

Studenci ocenianego kierunku korzystają z Biblioteki Głównej i Centrum Informacji Naukowej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Na spotkaniu z ZO PKA potwierdzili dobry dostęp

do literatury zawartej w sylabusach przedmiotów, wskazali jednak na ograniczoną liczbę woluminów poszczególnych podręczników. Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne służące realizacji procesu kształcenia dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych.

7.3. Na Wydziale aktualny stan aparatury badawczej oraz istniejącej bazy dydaktycznej jest regularnie weryfikowany dwukrotnie w roku – w czasie przerw międzysemestralnych. Każdego roku przeprowadzana jest inwentaryzacja stanu pracowni komputerowych, sporządzane są notatki z informacją, jaki sprzęt i w jakiej ilości należy wymienić w celu zachowania wysokich standardów kształcenia. Podobny system obowiązuje w odniesieniu do sprzętu audiowizualnego, w przypadku sal znajdujących się pod opieką Rektoratu. W razie konieczności odpowiednie jednostki informowane są o konieczności wymiany lub naprawy sprzętu także w trakcie trwania semestru.

Od roku akademickiego 2016/2017 istnieje internetowa baza aparatury badawczej z informacjami o osobach odpowiedzialnych za sprzęt oraz formie i warunkach jego udostępnienia. Dzięki udostępnieniu tej bazy pracownikom Wydziału zwiększono efektywność wykorzystania aparatury badawczej w procesie dydaktycznym i zminimalizowano ryzyko powielania zakupu tego samego sprzętu. Raz w roku Dziekan Wydziału ogłasza wewnętrzny konkurs na dofinansowanie zakupu aparatury badawczej lub oprogramowania, którego zakup znacząco wpłynie na podniesienie jakości kształcenia.

Nadzór nad bazą biblioteczną i procesem jej aktualizacji na Wydziale prowadzi koordynator ds. współpracy z biblioteką. Na podstawie informacji od kierowników przedmiotów i wniosków studentów koordynator przekazuje listę niezbędnych pozycji literatury do Rady Bibliotecznej. Na podstawie przekazanych danych biblioteka UPP uzupełnia zasoby biblioteczne.

Jednostka zapewnia udział studentów w procesie monitorowania i doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego. Podczas cyklicznych spotkań Władz Wydziału z przedstawicielami Samorządu Studenckiego oraz studentami dyskutowane są również aspekty dotyczące infrastruktury wydziału. Wyniki ewaluacji są podstawą jej doskonalenia.

Zastosowany system należy ocenić w pełni pozytywnie, w czasie wizytacji bazy, jak również hospitacji zajęć, stwierdzono, że aparatura i wyposażenie jest w pełni sprawne i gotowe do użycia. Przy okazji poczyniono pewną obserwację, która skłania do zastanowienia czy warto kolejny raz wymieniać komputery w salach komputerowych; w czasie zajęć wymagających korzystania z komputera tylko jeden student korzystał z komputera będącego na wyposażeniu, a 9 osób pracowało na własnych laptopach.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział posiada nowoczesną infrastrukturę, w pełni zapewniającą możliwość realizacji kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna, jak również prowadzenia badań w dyscyplinach do których odnoszą się efekty kształcenia. Sale wykładowe zapewniają odpowiednią liczbę miejsc i posiadają odpowiednie wyposażenie w sprzęt audiowizualny. Na podkreślenie zasługuje bardzo dobrze wyposażenie pracowni komputerowych w odpowiednie oprogramowanie, które jest w pełni dostępne dla studentów, również na ich prywatnych komputerach. Prawidłowo funkcjonuje system doskonalenia bazy dydaktycznej. Baza zapewnia

studentom miejsca do pracy, z których chętnie korzystają i jest w pełni dostępna dla studentów niepełnosprawnych. Baza biblioteczna, mimo, że sam budynek BG jest nie najlepszym stanie technicznym, zapewnia studentów dostęp do niezbędnej literatury, a jedynym ograniczeniem jest liczba woluminów danej pozycji. Elementem, który wymaga dalszych nakładów jest Internet bezprzewodowy, ponieważ w ocenie studentów jego dostępność nie jest pełna we wszystkich częściach budynku Wydziału oraz poprawa warunków nauczania języków obcych.

Dobre praktyki

Udostępnianie studentom pakietów oprogramowania na ich prywatne komputery.

Zalecenia

brak

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1. Podczas spotkania z ZO PKA studenci studiów stacjonarnych wskazali, iż zapewniane jest im odpowiednie wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Z punktu widzenia tej grupy społeczności akademickiej największym atutem ocenianego kierunku studiów jest dostępność specjalistycznego oprogramowania. Organizowane są dodatkowe zajęcia, podczas których przekazywana jest wiedza z zakresu obsługi wskazanych programów. Studenci podkreślali wysokie kwalifikacje nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia oraz odpowiednią infrastrukturę Wydziału.

W opinii studentów studiów niestacjonarnych wsparcie ze strony nauczycieli akademickich nie jest satysfakcjonujące i studenci ci mają utrudnione zdobywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych o takim samym zakresie, jak studenci studiów stacjonarnych. Stwierdzono, że studenci studiów niestacjonarnych nie mają możliwości nauki obsługi tych samych programów, które poznają osoby uczęszczające na zajęcia w ramach studiów stacjonarnych.

Na pierwszych zajęciach przedstawiane są warunki zaliczenia przedmiotu. Po sesji egzaminacyjnej następują konsultacje podczas których istnieje możliwość wglądu w prace egzaminacyjne, a także uzyskania informacji na temat osiągniętych efektów kształcenia. Studenci wskazali, iż często nie są im udostępniane materiały edukacyjne wykorzystywane podczas zajęć dydaktycznych. Podkreślić należy, iż metody weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są bardzo różnorodne, co satysfakcjonuje studentów, zwłaszcza studiów stacjonarnych.

Dyżury pracowników dydaktycznych odbywają się w godzinach dostosowanych do oczekiwań studentów studiów stacjonarnych. Mają oni możliwość kontaktu również za pośrednictwem poczty elektronicznej. Aspektem wymagającym poprawy jest kontakt pracowników naukowych ze studentami studiów niestacjonarnych, którzy nie mają oni

możliwości konsultacji podczas dyżurów w związku z ich brakiem w odpowiednich godzinach. Większość osób mieszka i pracuje poza miejscem studiowania, co uniemożliwia przyjazd na uczelnię w czasie trwania dyżurów. Na spotkaniu z ZO PKA przedstawiciele tej grupy społeczności akademickiej wskazali, iż nie są udostępniane im materiały dydaktyczne. W związku z tym nie uczestniczą oni aktywnie w zajęciach, gdyż przepisują treści umieszczone na prezentacji multimedialnej. Ich zdaniem wcześniejsze przesłanie treści umożliwiłoby lepsze przygotowanie do zajęć dydaktycznych oraz efektywniejsze wykorzystanie czasu podczas ich trwania. Na spotkaniu podsumowującym z Władzami Jednostki ZO PKA poruszył kwestię ograniczonego, niewystarczającego wsparcia udzielanego studentom studiów niestacjonarnych.

Przedstawiciele studentów stwierdzili, iż liczebność grup jest zbyt duża na zajęciach dydaktycznych, podczas których wykonują prace projektowe. Uniemożliwia ona odpowiednie konsultacje z prowadzącymi zajęcia. Ponadto, zarówno studenci studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych podkreślali brak odpowiedniego wsparcia ze strony nauczycieli akademickich podczas nauki języków obcych na studiach I stopnia.

Na Wydziale Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu od 2009 roku aktywnie działa Koło Naukowe Gospodarki Przestrzennej. Studenci zaangażowani w działalność otrzymują wsparcie merytoryczne ze strony opiekuna naukowego i uczestniczą w wydawaniu czasopisma naukowego GP Action w formie elektronicznej oraz papierowej. Koło Naukowe Gospodarki Przestrzennej nie posiada własnego pomieszczenia, w którym mogłoby realizować projekty oraz przygotowywać wydarzenia. Studenci działający w kole naukowym organizują również kursy z zakresu obsługi specjalistycznego oprogramowania oraz uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych oraz naukowych.

Studenci mają możliwość uczestniczenia w konferencjach naukowych, a także publikacji artykułów naukowych w wydziałowym czasopiśmie. Za pośrednictwem platformy internetowej udostępniane są informacje o wydarzeniach organizowanych przez koło naukowe oraz pracowników naukowych.

W Jednostce funkcjonuje odpowiedni wydziałowy organ Samorządu Studenckiego. Na spotkaniu z ZO PKA przedstawiciele tej grupy wskazali na udzielane im wsparcie merytoryczne oraz finansowe. Cyklicznie organizowane są spotkania z władzami dziekańskimi podczas których analizowane są problemy oraz propozycje studentów. Wydziałowy organ Samorządu Studenckiego posiada własne pomieszczenie biurowe. Przy wsparciu władz jednostki organizowanych jest szereg inicjatyw. Wspomnieć należy o dniu adaptacyjnym dla studentów pierwszego roku, podczas którego uzyskują niezbędne informacje na temat studiowania. Odbywa się również szkolenie z praw i obowiązków studenta. Podkreślić należy współpracę jednostki z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych – szczególnie jednostkami samorządu terytorialnego. Studenci mają możliwość odbywania praktyk w podmiotach prywatnych oraz państwowych. Organizowane są kompleksowe zajęcia terenowe, w czasie których wykonują oni prace projektowe. Przez współpracujące z wydziałem gminy organizowane są wystawy prac studentów, co stanowi czynnik motywujący dla tej grupy interesariuszy wewnętrznych. Podczas spotkania z ZO PKA reprezentanci interesariuszy zewnętrznych wskazywali na bardzo dobrą współpracę ze studentami ocenianego kierunku. Według nich wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne, które studenci zdobywają w toku studiów należy ocenić pozytywnie.

W opinii studentów, podczas zajęć dydaktycznych nie są wykorzystywane nowoczesne metody nauczania, które ich zdaniem szczególnie przydatne byłyby na studiach niestacjonarnych. Zdaniem przedstawicieli studentów studiów niestacjonarnych część wiedzy powinna być przekazywana za pośrednictwem platformy e-learningowej, co umożliwiłoby przeznaczenie większego wymiaru czasu podczas zajęć dydaktycznych na naukę aspektów praktycznych. Zespół Oceniający PKA podziela tę opinię.

W Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu powołuje się Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych. Uczelnia umożliwia sfinansowanie asystenta osoby niepełnosprawnej. W ramach wsparcia możliwe jest udzielenie zgody na indywidualną organizację studiów, dostosowanie formy egzaminu do możliwości studenta oraz udzielenie zgody na większą liczbę usprawiedliwionej nieobecności. Studenci mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia, o czym są odpowiednio poinformowani.

Aspektem wymagającym udoskonalenia jest obsługa administracyjna studentów. Kontakt pomiędzy pracownikami administracyjnymi oraz studentami bywa bardzo często utrudniony, ze względu na niewłaściwe dostosowanie godzin otwarcia dziekanatu, które w opinii studentów nie dla nich satysfakcjonujące. Większość zajęć dydaktycznych odbywa się w innym budynku, niż znajdują się dziekanaty. Na spotkaniu z ZO PKA studenci studiów niestacjonarnych wskazali, iż zbyt krótkie przerwy między zajęciami uniemożliwiają załatwienie spraw formalnych. Kwestia niewłaściwej obsługi administracyjnej studentów zgłaszana jest władzom dziekańskim od dłuższego czasu. Studenci podkreślili pewną poprawę w ostatnim czasie, jednakże ich zdaniem jest to w dalszym ciągu kwestia wymagająca poprawy.

Studenci kierunku gospodarka przestrzenna mogą korzystać z oferty Biura Karier działającego w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Studenci uczestniczą w doradztwie zawodowym, warsztatach z przedsiębiorczości oraz symulacji rozmowy kwalifikacyjnej. W ramach projektu „Kompleksowy program rozwoju jakości usług oferowanych przez Biuro Karier Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu” zatrudniony został doradca zawodowy oraz doradca ds. przedsiębiorczości. W poprzednim roku akademickim z możliwości udziału w szkoleniach i spotkaniach z doradztwa zawodowego skorzystało 7 studentów wizytowanego kierunku studiów. Osoby uczestniczące w spotkaniu z ZO PKA nie brały udziału w projekcie, jednak posiadały wiedzę o wskazanych możliwościach. Organizowane są również targi pracy.

Studenci studiów stacjonarnych wskazali, iż następują częste zmiany planu zajęć w pierwszych dwóch tygodniach trwania semestru. Jest to szczególnie uciążliwe dla osób podejmujących pracę zawodową. W opinii studentów studiów niestacjonarnych zajęcia dydaktyczne, podczas których wykonują oni prace projektowe powinny odbywać się podczas każdego zjazdu w odpowiednio mniejszej liczbie godzin, a nie być skumulowane w trakcie jednego weekendu, co ułatwiłoby osiągnięcie efektów kształcenia.

Przedstawiciele studentów niestacjonarnych wskazali, iż zdarzają się sytuacje, gdy muszą podchodzić do egzaminu poprawkowego, podczas gdy nie zostały jeszcze udostępnione wyniki z pierwszego terminu. W ich opinii aspektem wymagającym poprawy jest wsparcie merytoryczne ze strony pracowników naukowych przy wykonywaniu prac projektowych.

Studenci studiów stacjonarnych mogą liczyć również na wsparcie Władz Jednostki w zakresie rozwiązywania problemów, jednak zdecydowanej poprawy wymaga zakres wsparcia

studentów studiów niestacjonarnych. Opieka i wsparcie nie uwzględniają potrzeb studentów studiów niestacjonarnych w stopniu wystarczającym.

8.2. Ocena systemu opieki i wsparcia dla studentów, poziomu obsługi administracyjnej oraz jakości kadry wspierającej proces kształcenia jest dokonywana przez studentów poprzez okresowe ankiety ewaluacyjne oraz przedstawianie uwag z czasie cyklicznych spotkań studentów studiów stacjonarnych z władzami dziekańskimi. Studenci studiów stacjonarnych mają świadomość wpływu wyników ewaluacji na działania Władz Jednostki. Na spotkaniu z ZO PKA przedstawiciele studentów studiów stacjonarnych wskazali na przykłady działań związanych z dokonaną ewaluacją. Na przykład poprawiono jakość obsługi administracyjnej studentów, która jednak wciąż wymaga dalszych działań naprawczych. Uwagi studentów dotyczące nauczycieli akademickich są uwzględniane przez władze dziekańskie, które podejmują czynności mające na celu wyeliminowanie niedogodności.

Studenci studiów niestacjonarnych mają możliwość wypełniania ankiet ewaluacyjnych, aczkolwiek nie są organizowane spotkania, dedykowane tej grupie, z przedstawicielami władz jednostki mające na celu omówienie wyników ankiet, dyskusję oraz rozwiązanie problemów. Studenci studiów niestacjonarnych wyrazili opinię, iż problemy które się pojawiają nie są rozwiązywane. Studenci studiów niestacjonarnych stwierdzili, iż nie mają realnego wpływu na ocenę systemu opieki i wsparcia studentów, poziomu obsługi administracyjnej oraz jakości kadry wspierającej proces kształcenia.

Jednostka zapewnia dostępność aktualnych informacji o formach opieki i wsparcia studentów. Akademickie Biuro Karier organizuje warsztaty i treningi uzupełniające kompetencje społeczne oraz umiejętności praktyczne studentów ocenianego kierunku. Programy doradztwa zawodowego rozpoczęto realizować niedawno, przez co trudno poddać ocenie ich skuteczność. Założenia są właściwe i powinny stanowić wartość dodaną dla każdego absolwenta, który skorzysta z możliwości ich wykorzystania.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Na spotkaniu ZO PKA wszyscy studenci studiów stacjonarnych stwierdzili, iż zdecydowaliby się ponownie na wybór kierunku gospodarka przestrzenna na Wydziale Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Obecni na spotkaniu studenci studiów stacjonarnych I stopnia wizytowanego kierunku zaznaczyli, iż zamierzają kontynuować naukę również na studiach II stopnia. Wskazali na atuty ocenianego kierunku studiów, do których należy odpowiednio wykwalifikowana kadra dydaktyczna oraz dostępność specjalistycznego oprogramowania. Jednostka nie zapewnia jednak wsparcia studentów, które uwzględnia ich zróżnicowane potrzeby. Podczas spotkania z ZO PKA osoby studiujące w trybie niestacjonarnym stwierdziły, iż z powodu braku odpowiedniego wsparcia merytorycznego ze strony pracowników naukowych Jednostki oraz złej organizacji zajęć dydaktycznych nie zamierzają kontynuować nauki na studiach II stopnia kierunku gospodarka przestrzenna w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu.

Aspektem, który wymaga poprawy jest funkcjonowanie obsługi administracyjnej. Zarówno kontakt z pracownikami administracyjnymi, jak i godziny otwarcia dziekanatu są z punktu widzenia studentów niesatysfakcjonujące. Zwrócić należy również uwagę na wsparcie

udzielane studentom podczas nauki języków obcych. Na spotkaniu z ZO PKA studenci studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych podkreślali, iż jest ono ich zdaniem nieodpowiednie.

Jednostka zapewnia wsparcie merytoryczne oraz finansowe studenckiemu ruchowi naukowemu oraz Samorządowi Studenckiemu. Ich działalność jest zauważalna przez studentów. Przedstawiciele tej grupy interesariuszy wewnętrznych mają możliwość wzięcia udziału w cyklicznych spotkaniach z władzami dziekańskimi.

Współpraca z podmiotami zewnętrznymi pozwala studentom na rozwijanie swoich umiejętności oraz zdobycie praktycznej wiedzy podczas organizowanych zajęć terenowych. Wartym podkreślenia jest fakt, iż najlepsze prace są prezentowane podczas wystaw dla mieszkańców.

Dobre praktyki

Wydawanie czasopisma naukowego GP Action umożliwiającego publikację wyników badań prowadzonych przez studentów.

Zalecenia

- Powołanie opiekuna studentów studiów niestacjonarnych i zwiększenie form wsparcia studentów studiów niestacjonarnych w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia.
- Dyżury dydaktyczne pracowników naukowych w godzinach odpowiadających potrzebom studentów studiów niestacjonarnych.
- Poprawa systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów studiów niestacjonarnych; lepsze wsparcie merytoryczne udzielane studentom studiów niestacjonarnych.
- Usprawnienie funkcjonowania obsługi administracyjnej studentów studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych.
- Zwrócenie uwagi na jakość kształcenia w zakresie nauki języków obcych oraz uwzględnienie wniosków studentów w tym zakresie. Zmiana sposobu kształcenia i wsparcia studentów w zakresie języków obcych, podniesienie poziomu kształcenia w zakresie języka obcego z wykorzystaniem terminologii specjalistycznej.
- Przekazanie członkom koła naukowego przystosowanego do ich potrzeb pomieszczenia.

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Podjęte działania naprawcze
Zaleca się intensyfikację działań doskonalących wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, który w	- Uczelnia podjęła działania doskonalące wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, w wyniku których do procesu oceny i przeglądu programu kształcenia na

sposób bardziej kompleksowy powinien odnosić się do kierunku „gospodarka przestrzenna”. System wymaga włączenia interesariuszy zewnętrznych oraz studentów do procesu oceny i przeglądu programu kształcenia. Modyfikacji wymaga również proces ankietyzacji.	kierunku „gospodarka przestrzenna” włączeni zostali interesariusze zewnętrzni oraz studenci. Wprowadzono procedury zasięgania opinii studentów i absolwentów, hospitacji zajęć, procesu dyplomowania, oceny programu kształcenia, a także organizacji praktyk zawodowych. Wprowadzono elektroniczny system ankietyzacji, a wyniki ankiet (według deklaracji Uczelni) mają kluczowe znaczenie w modyfikacji programów kształcenia. Powołano odpowiednie zespoły do realizacji określonych zadań projakościowych, które zostały zobowiązane do składania przed Radą Wydziału corocznych raportów z realizacji tych zadań. - Nawiązano współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, tj. gminami regionu Wielkopolski, Wojewódzkim Biurem Planowania Przestrzennego, pracownikami urbanistycznymi, firmami architektonicznymi. Wydział bierze udział w pracach Unii Uczelni na rzecz Rozwoju Kierunku Gospodarka Przestrzenna. Efektem tej współpracy jest modyfikacja programu studiów.
--	---

prof. dr hab. Anita Franczak
Przewodnicząca Zespołu Oceniającego PKA